…ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

…УРЯАД ҮНЭН

№ 10 (11914)
1969 оной январиин 12, воскресени
Сэн 2 мүнгэн

…й Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Алдарта ойн хүндэлэлдэ

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ҮГЭ БАТА

…шэ жэлдэ Захааминай «Победа» колхозой һаа…н үрэ дүн туйлаа. Гү…худалдаха жэлэйнгээ ту…ноябриин 20-доор дүүр…э жэл гаратар түсэбһөө …гээд ехэ һү бэлэдхэлэй …тушаагаа.

…жалтада Хонтурын Түг…газарта байдаг Октябриин …ин 50 жэлэй ойн нэрэм…у һаалиин фермынхид …ь Ханда Абидуева) гори…той хубита оруулаа. Тус фермын һаалишад үбэлжэлгын үедэ долоо һара соо үнеэн бүриһөө 1250 килограммһаа бага бэшэ һү һаахын түлөө мүрысэхэ гэһэн Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой, Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой малшадай үүсхэлые ажахы соогоо эгээн түрүүлжэ дамжаа юм.

Мүнөө тэдэнэр абаһан уялгаяа дүүргэхэ, үбэлэй сагта һү ехээр һаахын түлөө бүхы оролдолгоёо гаргана. Үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо үнгэрһэн гурба һара соо фермынхид үнеэн бүриһөө 450 гаран килограмм һаагаа. Үлэһэн дүрбэ һара соо үнеэн бүриһөө 800 литр һү һаажа, зорилгоһоо хүрэхэ байһандаа эндэхид гүйсэд этигэнэ.

Фермын түрүү һаалишад Ц. Будаева, Х. Абидуева, Д. Болотова, Д. Цыренжанова гэгшэд үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө тус тустаа 1750—1967 килограмм хүрэтэр һү һаажа, жэлэйнгээ түсэб холо үлүүлэн дүүргэээ.

Б. ШОЕНОВ.

АРБАН ПРОЦЕНТЭЭР ДЭЭШЭЛҮҮЛЭЭ

Ленинэй орденто Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай консервнэ заводой хүдэлмэришэд эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, үнгэрһэн жэлдэ 95 миллион баанха консервэ үйлэдбэрилхэ даабария 98 миллиондо хүргэһэн байна. Энэ үе соо ажалайнгаа бүтээсэ 10 процентээр дээшэлүүлжэ шадаа.

Илангаяа шэнэ продукци үйлэдбэрилхэ талаар ехэхэн юумэн хэгдээ. Эдэнэр мэргэжэлээ улам дээшэлүүлэн, консервэ үйлэдбэрилхэ технологи наринаар шудалаа. Тиигэжэ нёдондо жэлдэ толоон зүйлэй консервэ гаргаһан юм.

Тахяатай мяхаар хэгдэһэн, мүн шүлэн соошье хэхэ консервэнүүд арадай ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ эльгээгдэжэ, 1968-дахи оной зэд медаль, хоёрдохи мүнгэн шанда хүртөө.

Түсэбтэ табан жэлэйнгээ дүрбэдэхи жэлые үндэр амжалтатайгаар угтаһан түрүү коллектив шэнэ жэлэйнгээ зургаан үдэрэй даабарине 5 процентээр үлүүлэн дүүргэбэ. В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойн баярай вахтада жагсаһан консервнэ заводой хүдэлмэришэд эрнэ зоримгойгоор ажаллан, бүри ехэ амжалта түйлаха хүсэлтэй.

Г. ХАРЧЕНКО.

…РАМОТАНУУДТА ХҮРТЭБЭ

…Үдын ород драмын театр …а бүтээлгын заводой …шэд һаяхан сугларжа, …одойнгоо 39 жэлэй ойе …э. Заводой һуури табил…түүшын продукци бү…гушаа оной хүдэлмэ…агданхай.

…й коллективэй баярай …дээрэ хэтдэһэн элидхэл соо табан жэлэй гурбадахи жэлые хүдэлмэришэдэй ямар амжалтатайгаар дүүргэһэн тухай хэлэгдээ. 1968 ондо продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө хахад һараар урид дүүргэһэн тус заводой коллективые КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь К. М. Продайвода амаршалха зуураа, түрүүшүүлдэнь партиин обкомой, горкомой Хүндэлэлэй грамотануудые барюулан, шэнэ жэлдэ шэнэ амжалта туйлахыень хүсөө.

Судна бүтээлгын заводой начальник А. С. Асеев 200 гаран хүдэлмэришэдтэ заводойнгоо Хүндэлэлэй грамота мүнгэн шантайгаар барюулаа.

Д. БАЛДАНОВ.

…ОЁР МЯНГАТАН ОЛОШОРНО

…анай леспромхозой Ле… пунктын модошод та…й түсэбые болзорһоонь …үргэхын түлөө мүрысөө …хэ үүсхэл гаргаад, абаһаа һайнаар бэелүүлжэ… Тэдэнэр үнгэрһэн жэлэй …а гадуур 16 мянган ку…одо бэлдэжэ, доодо склад…бэ. Энэ амжалта тиимэ …эр туйлагдаагүй.

…инска пунктда 5-5 хүн…эһэн бага комплексно …ригада модо бэлдэнэ. Ху…, һалхи шуурган соо…алхэ сагууд нэгэнтэ бэшэ… Теэд энэ пунктын кол…үдэр бүриингөө даабари … процентээр үлүүлэн …эн лэ байдаг. Эдэнэр олон …аян дүй дүршэлтэй боло…а ажалаа зүбөөр эмхидхэ…ана.

…жэл соо хойшоо харан…һан Иван Скосырскиие …э. 17458 кубометр модо … даабаряа 25.144 кубометртэ хүргэжэ, жэлэйнгээ даабари 45 процентээр үлүүлэн дүүргэбэ. Харин В. Шелковниковой хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригадынхид жэлэйнгээ даабариһаа гадуур 5 мянган кубометр модо бэлдэжэ, доодо складта тушаагаа. А. Грязин, В. Белик гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригадынхид мүн лэ даабариһаа гадуур тус тустаа 3000 кубометр модо бэлдээ.

Эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллаһан Лебяжинска пунктын модошод ёһотой баатаршалга гаргаа гэхэдэ, алдуу болохогүй. Эдэнэр Байгал далай шадархи хадануудай эгэ ташаланда модо бэлдэнэ. Далайһаа үлеэһэн һалхин, үбэлдөө ехээр ородог саһан модо унагааха, таллуулха хүдэлмэриие һаад түбэг ушаруулдаг гээшэ. Тиигэбэшье Баргажанай тужын модошод эршэ зоримгойгоор ажаллажа, үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлан, республика соогоо суурхажа байна.

Имагтал мүрысөөнэй тугай дээрэ үргэгдэһэн газарта ажалай амжалта туйлагдалаг гээшэ. В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй мүрысөөндэ хам оролсоһон Лебяжинска пунктын бага комплексно бригадынхид һара бүри 2000 кубометр модо бэлдэхын түлөө хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллаа. Ленинэй орденто Иван Скосырскиин хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригадынхид үнгэрэгшэ жэлэй һара бүридэ 2000—2100 кубометр модо бэлдэдэг болоо. Тэрээнтэй мүрысэһэн В. Белигэй бригадынхид мүн лэ һара бүри 2000 кубометр модо бэлдэнэ. Эдэ түрүүшүүлһээ жэшээ абажа хүдэлһэн бэшэшье бригадануудай ажал хэрэг һайшаал магтаалда хүртэхөөр.

К. ЖАМЬЯНОВ.

Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад, мал адуулагшад үбэлэй үедэ үнеэн бүриһөө 1250 килограмм һү һааха гэһэн үүсхэл гаргаад, абаһан уялгаяа амжалтатай дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай. Энэ мүрысөөндэ оролсоһон һаалишан Б. П. Содномова ажалдаа һайн амжалта туйлана. Үнгэрһэн жэлдэ нүхэр Содномова даажа абаһан үнеэн бүриһөө 3000 шахуу килограмм һү һааһан байна. Зураг дээрэ: Б. П. Содномова.
А. КНЯЗЕВАЙ фото.

БАРИЛГАШАДАЙ ХҮСӨӨР…

Ахын аймагай «50 лет Октября» колхозой барилгашад 1969 ондо нёдондонойхиһоо бүри ехэ хэмжээнэй барилга хэхээр хараалнад.

Сорог тосхоноймнайшье шэг шарай жэл ерэхэ бүри хубилжа, болбосон түхэлтэй боложо байнхай. Һүүлэй жэлнүүдтэ эндэ олон шэнэ гэрнүүд бодоо. Нэрлэхэдэ, хэлхэе холбооной отделениин байшан, промышленна болон ажаһуудалай эд хэрэгсэл худалдаха магазин гэхэ мэтэ.

Ганса Сорог тосхондо шэнэ гэрнүүд бодоно бэшэ. Харин малшад, хонишодой ажаһууха шэнэ гэрнүүд хаа хаанагүй олоор баригдана.

Сорогой найман жэлэй һургуулиин, колхозой правлениин байшангууд уураар дулаасуулагдадаг болонхой. Һаяхан зургаан гэрэй модон бэлдэгдэжэ, баригдаха газартань буулгагдаа. Пампу Дондоковой хүтэлбэри доро тусхай бригада эмхидхэгдэжэ, барилгаяа эхилбэд.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахаяа эрмэлзэжэ, ажалай вахтада жагсаһан барилгашад 1969 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ шадахабди гэжэ мэдүүлнэ.

П. ЖУЖАЕВ.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

…БЭЛДӨӨ ҮХЭРНҮҮДЭЭ ШАХАНА ГҮТ?

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикымнай түрүү ажахынууд үбэлэй …агта үхэр мал шахан таргалуулжа, шэгнүүрыень ехээр нэмээдэг, …айн шанартай мяха гүрэндөө ехээр худалдадаг, тушаадаг дүй дүр…элтэй болонхой. Энэмнай үбһэ тэжээлэй килограмм бүхэниие зү…өөр, аша үрэ гарахаар хэрэглэхэ арга олгоно.

Яруунын совхозойхид үбэлэй сагта шахамал ухэрнүүдэй шэг…үүрые сүүдхэдээ 1000 граммаар нэмээхэ гэһэн үүсхэл гаргаад, бү…хы малшадые социалис мүрысөөндэ уряалаа һэн. Мүнөө ажахы…нуудта үхэр мал хэр шахагдажа байнаб гэһэн асуудалтайгаар за…им колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаабди.

…ын совхозой главна зоотех… …. ЦЫБИКОВ:

…най совхозойхид үбэлэй саг… …хэр мал олоор шахан тарга… …ашагтай гэжэ үнинэй мэдэ… …хой юм. Дүрбэн жэлэй саада …ын отделенидэ тусхай гүүр… …дхэжэ, үхэрнүүдые үбэлдөө … болохо гэлсэхэдэмнай, зарим …мээндэ ёһоор этигээгүй һэн. …э мүртэй үрэ гарахагүй, үбһэ …дэмы гаргашалаад лэ һала… …тэжээлээршье элбэг бэшэ ха … гэлдэхэшье хүнүүд бии …

…н мүнөө манайда энээниие …э хүн олдохогүй. Тиимэһээ …э жэлдэ малай үбэлжэлгын …эхилээд байхада, совхозой… …шад шахамал үхэр бүхэнэй …ые үбэлдөө сүүдхын 1000 …а бага бэшээр нэмээхэбди гэ…ар мэдүүлһэн байгаа.

…тэһээр гурба һара үнгэрбэ. …ай хэлэһэн үгэдөө амжалта… хүрэжэ байна. Октябриин …150 толгой эрэ хашарагуудые …анда табяад, наян хоног соо …лжэ, мүнөө тэдэ малай шэг… бүхыдэнь 335 центнерээр …гообди. Үхэр бүхэнэй шэгнүүр …да—1011 грамм, ноябрьда— …грамм, декабрьда—900 грам… …эмээгдээ Ондоогоор хэлэбэл, … шахалганда табихадамнай, …д тус тустаа 2,4 центнер …тэй байһан һаа, мүнөө булта … зэргээр 3 центнер үлүүтэй … болоо. Зарим томонуудынь … центнертэ хүрэнхэй.

…ар тэрэ малһаа томошолжо, …ойень гүрэндэ тушаахамнай. … центнертэ арай хүрэхэгүй …үртэй хашарагуудынь февра…ан болотор шахаад, баһал гүрэндэ тушаахабди. Тиигэжэ түрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ аргатай байнабди.

Шахамал үхэрнүүдые хаража байһан малшадай дундаһаа Таисия Пляскина, Татьяна Семенкова, Борис Будаев гэгшэд илангаяа магтаалтай һайнаар хүдэлнэ. Эдэнэр үнгэрһэн гурба һара соо үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхын дунда зэргээр 1100-1200 граммаар нэмээгээ.

Мал ямар рационоор эдеэлүүлэгдэнэб?

Үхэр бүхэндэ үдэрэй 3 килограмм үбһэн, 5-5 килограмм зелёнко, һолоомо, мүн 4 килограмм талха таряанай зүйл 1 килограмм аарсатай холижо, бүрдүүг болгоод эдюулнэбди. Энэмнай бүхыдөө 8 тэжээлэй единицын хэмжээнэй хоол болоно.

Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой түрүүлэгшэ Л. А. МАКСИМОВ:

— Агууехэ багша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, манай колхозойхид мяха үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэбые болзорһоо урид, 1970 оной апрелиин 21 болотор дүүргэхэ зорилго урдаа табинхай.

Тиимэһээ үбэлэй сагта үхэр мал шахан таргалуулха хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулнабди. Энэ үбэлжэлгын үедэ хамта 650 толгой үхэр шахаха зорилготойбди. Мүнөө үнгэрһэн ноябрь, декабрь һарада 420 толгой эрэ хашарагуудые шахаад, тус бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдээ дунда зэргээр 804 граммаар нэмээлгээбди.

Мүнөө тэдэ үхэрнүүд сооһоо эгээ томо, тарганuудыень шэлэжэ, 80 толгой мал гүрэндэ худалдаабди. Үхэр бүхэн дунда зэргээр 310 килограмм шэгнүүртэйгээр, сэхэнхидээ дундаһаа дээшэ, тарган гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушаагдаа.

Энэмнай ахалагша малшан Александр Попов түрүүтэй, үхэршэд А. Бобков, К. Шелехов, И. Демин гэгшэдэй оролдосото ажалай үрэ мүн.

Бүхы шахамалнууднай хоёр ондоо байрада байлгагдадаг. Бэеэр томохон, һара—һара хахад соо шахаад, гүрэндэ худалдаха 230 толгой малаа дулаан хашаа соо үдэр һүнигүй уянда байлгажа, байра дээрэһээнь хүдэлгэнгүй тэндэнь уһалаад, эдеэлүүлээд байдагбди. Тиигэхэдэ мал шэгнүүрээ түргэн нэмээнэ.

Үхэр бүхэндэ үдэрэй 2,5 килограмм үбһэ, 20 килограмм силос, 3 килограмм талха ороохоной зүйл, 5 килограмм хэршэжэ бүйлуулһан һолоомон үгтэнэ.

Бэшүүрэй аймагай үйлэдбэриин управлениин главна зоотехник Н. В. ТУРЧАНИНОВ:

— Аймаг соогоо Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхоз үбэлдөө үхэрнүүдые шахан таргалуулха хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэжэ шадаа. Нёдондо намар эндэ эбэртэ мал шахаха тусхай байра баригдаад, нэгэ доро 400 үхэр шахагдажа эхилээ һэн.

Үнгэрэгшэ ноябрь, декабрь һарада шахамал бүхэнэй шэгнүүр сүүдхын 1000—1400 граммаар нэмээгдээ. Олонхи малнуудынь мүнөө тус бүридөө 3 центнерһээ дээшэ татадаг боложо, һаяар гүрэндэ тушаагдахань.

Байра соонь үхэрнүүдые томо жэжээрнь илгаад байлгаха тусхай таһалганууд бии. Таһалга бүхэндэ 16—18 мал байлгагдана. Эндэнь үхэрнүүдэй байра дээрээ уһалха авто-уһалуури тодхогдонхой, шэнгэн тэжээл бүрдүүг хэхэ хобто хобоо хэгдэнхэй. Шэбхэ шабааһыень тусхай бульдозертой тракторaар түлхижэ гаргадаг. Эхэнхи ажалайнь оньһожоруулагдаһанай ашаар бүхы 400 толгой үхэрые табан хүн хараад байдаг юм.

Совхозю үбэлдөө абтаһан үхэрэй мяханай центнерэй өөрынь үнэ сэн түсэбэй ёһоор 98 түхэриттэ байха зэргэтэй һаа, үнэндөө мүнөө тэрэнэй центнерынь 82 түхэригһөө дээшэ гарахагүй байха гэжэ эндэхид тоолоно.

СПОРТ — ОЛОНИИТЫН ХҮДЭЛӨӨН!

Эртэ үглөөгүүр ан бүн нойрсожо хэбтэһэнээ һэреэд, радио шагнажа байтартнай:

— Үглөөнэй зарядка эхилхэмнай, —гээд радиогой хэлээдхихэ сасуунь хэбтэриһээ һуга харайн бодоод, хүгжэмтэ командын аятай зохидхон аялга доро махабад бэеэ тэниилгэн, шүрбэһэ шандааһаа шангадхан байхада, ямар хии хүсэнэй бэедэ нэбтэрэн орожо байһан шэнгеэр үзэгдэдэгынь физкультурада дуратай хүн бүхэн мэдэхэ байха.

Мүн багаһаа һорёо нааданда саг үргэлжэ хабаадажа, солбон шанга болоһон хүнэй ажалдаашье абьяастай, зориг зали дүүрэн, сэзэжэ сэлюун ябадагынь мэдээжэ. Физкультурада дурладаг хүнүүд элүүр энхэ, үбшэ хабшанда дайрагдахагүй, хүдэр, бэхи, гоё һайхан бэетэй, үнгэ зүһөөр сэбэр, залуугайнгаа шэг шарайе ута наһан соогоо абажа ябадаг лэ. Энээн дээрэһээ тобшолходо, физкультура гээшэмнай хүн зоной байдалда аргагүй хэрэгтэй, хүмүүжүүлгын шухала зэбсэг мүн.

«…Шэнэ общество байгуулжа байһан хүнүүдтэ, илангаяа залуушуулда, ажалай эршэ хүсэн, зориг зали, гоё һайхан спорт—гимнастика, тамаралга, аяншалга болон элдэб янзаар хүсэ шадалаа эршэдхэн шангадхалга хэрэгтэй»,—гээд В. И. Ленин бэшэһэн байна. Энээниие манай бодото байдал, ажал хэрэгнай үдэр бүри гэршэлнэ. Нэгэ жэшээ. Шэнжэлгээр тодорхойлогдоһоной ёһоор, физкультура болон спортоор саг үргэлжэ махабад бэеэ шангадхажа байһан хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ 20—25 процентээр ехэ байдаг. Мүн тэдэнэр жиир хүнүүдһээ хоёр дахин үсөөнөөр үбшэндэ баригдадаг, оюун ухаагаа баяжуулхадаа гү, али хүндэ хүшэр хара ажал хэхэдээ, хүнгэхэнөөр дабадаг, политическэ, ниитын ажал ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаададаг юм.

Тиимэл хадань республикымнай промышленна олохон предприятинуудаар, колхоз, совхозуудаар физкультурын, спортын хүдэлмэри үргэн дэлисэтэй боложо байнхай. Улаан-Үдын авиационно заводто, нарин сэмбын фабрикада халуун ажалай тээ эхилээд байхада, «физзарядкада гарагты!» гэһэн дохёогоор хүдэлмэришэд бүгэдөөрэн хэдэн минутын туршада физзарядка хэдэг юм. Мүн эдэ коллективүүдтэ спортивна хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулагдахаһаа гадна, хүдэлмэришэд тэрээндэ олоороо хабаадалсана. Энэнь тэндэхи ажалшадай ажалай эдэбхиие дээшэлүүлжэ байһаниинь сохом лэ.

Һүүлэй үедэ республика доторнай спортивна хүдэлмэриин үргэдэжэ байһые баһа нэгэ иимэ жэшээ харуулна. Физкультурын эмхинүүдэй мэдэлдэ мүнөө 20 стадион, спортивна 178 талмай, үбэлэйшье үедэ уһанда орохо бассейнүүд, санашадай, аяншалагшадай олон тоото байранууд, 150 гаран спортталмайнууд бии юм. Эдэ бүгэдэн манай засаг түрын зүгһөө энэ хэрэгтэ ехэ анхарал табижа байһые гэршэлнэ.

Зүгөөр мүнөө, манай орондо коммунизм байгуулжа байһан үе сагта, физкультурын, спортын удха шанар бүри дээшэлжэ, эрилтэ ехэтэй болоһониинь ойлгосотой. «Бүхы талаараа эрдэмтэй, сэдьхэл бодолоороо сэбэр сэхэ, мүн элүүр энхэ, хатуужаһан, махабад бэеэрээ бэхи залуушуулые бидэнэр хараха гэнэбди»,—гээд нүхэр Брежнев ВЛКСМ-эй ЦК-гай баярай Пленум дээрэ хэлээ һэн. Энэ үгын гүн удха шанар гэбэл, спортивна хүдэлөөндэ олониитые, илангаяа бүхы залуу үетэниие хабаадуулха зорилго табигдана.

Теэд энэ эрилтын хүсэд һайнаар дүүргэгдэдэггүй байһаниие шанал хэлэхэ хэрэгтэй. Илангаяа манай хүдөө нютагуудта спорт бирагүйгөөр лэ хүгжөөгдэнэ гээшэ. Энэ талаар Сэлэнгын аймагта һайн үүсхэл гаргагдаа. Тэндэ Сурхайта нуур дээрэ аяншалагшадай байра түхеэрэгдэжэ, тэндэ амардаг малшад, механизаторнууд спортдо хабаадаха аргатай болонхой. Мүн Захааминай аймагта, Борьёогой совхоздо спортивна хүдэлөөе эмхидхэхэ талаар зарим тэды хэмжээнүүд абтажа байнхай. Харин бусад олон аймагуудта энэ талаар биратай юумэн оройдоо хэгдэнэгүй. Энэл ушарһаа залуушуул илангаяа мүнөө үбэлэй үедэ сүлөө сагаа бэедээ ашагтайгаар үнгэргэхэ аргагүй болоно. Энээнэй үшөө нэгэ хойшолон—хүбүүд, басагадаймнай спортивна бэлиг талаан дэлбэрэн гаранагүй гэхэдэ, алдуу болохогүй бээз. Нютаг бүхэндэ спортивна хүдэлмэриин һайнаар ябуулагдаад байгаа һаань, солбон шамбай хүбүүд, басагаднай шалгаржа, республикынгаа эрхим боксёрнуудай, санашадай, гимнастнуудай, шатаршадай, аяншалагшадай болон бусад олон янзын мэргэжэлэй спортсменүүдэй алдар солые дуудуулхань магадгүй һэм шуу. Теэдшье олониитые физкультурна хүдэлөөндэ хабаадуулха хэрэг мүн хүмүүжүүлгын, эмхидхэлгын ехэ удха шанартай ха юм. Энээниие заатагүй хараадаа абаха шухала.

Мүнөө В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе угталгада бэлэдхэжэ байхадаа, спортивна хүдэлөөе улам үргэдхэхэ, бүхы залуушуулые, бүхы ажалшадые тэрээндэ хабаадуулха зорилго табигдана. Тиихын тула ехэ зөөри гаргашалхаар засаг түрэмнай хараална. Үнгэрһэн жэлэй октябрь һарада КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет орон дотороо физическэ культура ба спортын хүтэлбэриие һайжаруулха тухай шэнэ тогтоол абаа. Энэ тогтоолой ёһоор аймаг бүхэндэ физкультура ба спортын талаар комитедүүд байгуулагдаа. Тиимэһээ саашадаа физкультурын хүдэлмэри бүри эдэбхижэхэ, үргэдхэ гэжэ найдая.

Гэхэ зуура физкультурын хүдэлмэри гансал эдэ эмхинүүдэй хэрэг гээ һаа, буруу ха юм даа. Партийна, комсомолой организацинууд, советскэ, ажахын органууд мүн лэ бага бэшэ анхаралаа, хүсэл оролдолгоёо энээндэ зорюулха уялгатай. В. И. Ленинэй гайхамшагта ойдо бэлэдхэлэй хэмжээ ябуулганууд мүнөө ажахы бүхэндэ, нютаг бүхэндэ зохёогдоод бэелүүлэгдэжэ байна. Тэдээн соонь спортивна барилгануудые олоор бодхоохо, физкультурын хүдэлөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэһэн һайшаалтай хэмжээнүүд хараалагданхай. Эдэниие заатагүй хүсэндэнь хүргэхэ ябадал бүгэдын анхаралда байгаа һаа, ехэ юумэнэй бүтэхэ байһаниинь ойлгосотой. Теэдшье 1969 ондо республикымнай, мүн бүхэсоюзна томо томо мүрысөөнүүд болохо байна. Эдэ мүрысөөнүүдтэ манай Буряад ороной түлөөлэгшэдэй олоороо хабаадалсахые туйлаха гээшэ бидэ бүгэдэнэй нэрэ хүндын хэрэг лэ.

Совет спорт — олониитын хүдэлөөн мүн. Тиимэһээ манай ажалшан бүхэн тэрээндэ хабаадажа, элүүр энхэ, солбон дорюун, эдэбхи үүсхэлтэй, залуугай зали ехэтэй хододоо ябаг лэ!

ПЛАНЕТЭНҮҮД ХООРОНДЫН „ВЕНЕРА-6" ГЭЖЭ ШЭНЭ АВТОМАТ СТАНЦИ НИИДЭНЭ

ТАСС-ай мэдээсэл

Үүрэй солбониие шэнжэлхэ талаар научна мэдээнүүдые нэмэжэ абаха зорилготойгоор планетэнүүд хоорондын «Венера-6» гэжэ шэнэ автомат станци 1969 оной январиин 10-да Москвагай сагаар 8 час 52 минутада Советскэ Союзһаа табигдаба.

«Венера-6» гэжэ станци 1969 оной январиин 5-да табигдаһан «Венера-5» гэжэ станцитай хамта научна шэнжэлэлгэнүүдые хэхэ байна. «Венера-5» станци шэнги «Венера-6» гэжэ станци планетын харанхы талын атмосфердэ дорьбоогүй зеелэхэнөөр орохо юм. Планетэнүүд хоорондын хоёр станцинуудай хамтадаа ниидэлгэ тус планетын элдэб районуудай атмосферые шэнжэлэн тодорхойлхо арга олгохо байна.

«Венера-6» гэжэ автомат станци 1969 оной майн тэн багаар Үүрэй солбондо хүрэжэ ошохо.

«Венера-6» гэжэ автомат станциин шэгнүүр ниидхүүлэгшэ—ракетын һүүлшын шатагүйгөөр 1130 килограмм болоно. Планетэнүүд хоорондын «Венера-6» гэжэ автомат станци дээрэ Владимир Ильич Ленинэй дүрсэ ба СССР-эй гүрэнэй гербын түхэл һиилэгдэһэн Советскэ Союзай тугтай вымпелнүүд бии.

«Венера-6» гэжэ автомат станциин замбуулинай дайдаар ниидэхэ зам «Венера-5» станциин ниидэхэ схемэтэй адлирхуу.

«Венера-6» гэжэ автомат станци ниидэхэ урид хараалагдаһан замдаа гаргагдаа.

Планетэнүүд хоорондын «Венера-6» автомат станциин ниидэжэ ябаха үедэ саг үргэлжын радио-холбоон байгуулагдажа, 922, 763 мегагерцын частота дээрэ мэдээнүүд абтадаг байха. Үүрэй солбон тээшэ ниидэлгые наринаар хангахын тулада станциин дабшаха зам хубилгагдадаг байхаар хараалагданхай. 1969 оной январиин 10-да Москвагай сагаар 14 часта «Венера-6» станци газарай нюрууһаа 65,6 мянган километр холо ошоод, зүүн долготагай 98 градус 47 минута, хойто долготагай 17 градус 41 минута координадтайгаар ниидэнэ.

Энэ үедэ «Венера-5» гэжэ автомат станци газарай нюрууһаа 1 миллион 391 мянган километр холо ошоод байгаа.

Планетэнүүд хоорондын «Венера-5», «Венера-6» гэжэ станцинууд дээрэ тодхогдоһон аппаратура гэмгүй һайнаар хүдэлнэ.

Планетэнүүд хоорондын автомат станцинууд Замбуулинай холын холбооной түбһөө залан шэглүүлэгдэнэ.

Абтаһан мэдээнүүдынь тоололго-тобшололгын центртэ шэнжэлэгдэжэ байнхай.

СССР—НЕФТЬ ЕХЭЭР АБАДАГ ОРОН

СССР-эй министр В. Д. Шашинай пресс-конференци

Москвада январиин 10-да болоһон совет ба хариин журналистнуудта зорюулагдаһан пресс-конференци дээрэ СССР-эй нефть абадаг промышленностиин мүнөөдэрэй ба ерээдүйн байдал тухай хөөрэлдөөн болоо. СССР-эй министр В. Д. Шашин үгэ хэлэхэдээ, арадай ажахын энэ шухала һалбариин хүгжэлтэ тухай һонирхолтой мэдээнүүдые дурдаа. Үнгэрэгшэ жэлэй эсэстэ 300 миллион тонно шэнгэн түлишэ абажа туйлаһан совет нефтянигуудай ехэ амжалта тухай һануулаа. Түлишэ абаха талаар дэлхэй дээрэхи ямаршье гүрэн СССР-тэй сасуулагдажа болохогүй. Һүүлэй арбан жэлэй туршада манай орон дотор жэл бүри 19,6 миллион тонно түлишэ абтажа байгаа.

Энэ шухала зорилгые дүүргэхэдэ нүлөөлһэн шалтагаанууд тухай министр тодорхойлон хэлээ. Советскэ Союз түлишын нилээд ехэ нөөсэтэй гэжэ тэрэ тэмдэглээ. СССР-тэ нефть абажа болохо газар 12 миллион дүрбэлжэн километр болоно. Энэмнай манай ороной бүхы газарай хахадынь шахуу гээшэ. Кавказда, Волго-Уралай областьнуудта, Украинада ба Белоруссида, Коми АССР ба Дунда Азида, Казахстанда, Баруун Сибирьтэ, Сахалинда — хаанашье нефть олдонхой. Союзна ба автономито 14 республиканuудта мүнөөдөө нефть абтана.

Үнинэй шэнжэлэгдээгүй районуудай тон ехэ гүнзэгыдэ түлишэ ехээр сугларһан байгаа, тиимэһээ тэдэнь мүнөө шэнжэлэгдэн, ашаглалгада үгтэжэ байнхай гээд министр хэлээ.

Ашагта малтамалнуудые газар дороһоо түргөөр абахан тула совет эрдэмтэдэй олоһон шэнэ онол арганууд, тэрэ тоодо нефтиин абтадаг нүхэ руу уһа булэжэ оруулга, ехэ удха шанартай байгаа.

Министр ерээдүйн хараа түсэбүүд тухай хөөрөө. 1975 он болотор 760 миллион тонноһоо бага бэшэ шэнгэн түлишэ абтахаар хараалагданхай. Шэнэ районууд нэн түрүүн Баруун Сибирь ба Баруун Казахстан түлишэ ехээр үгэхэ зэргэтэй. Пермьскэ ба Оренбургскэ областьнуудта, Чечено-Ингушетиин АССР-тэ, Украинада ба Белоруссида, Туркменидэ түлишэ абалга нилээд дээшэлхээр хараалагданхай.

(ТАСС).

КПСС-эй ХОРИИН РАЙКОМЬОО МЭДЭЭСЭНЭ

ШЭНЭ ПАРТОРГАНИЗАЦИ

Үнгэрһэн жэлэй барагдаха үеэр Хори тосхондо хүдөөгэй техническэ мэргэжэлэй училищи шэнээр эмхидхэгдээ һэн. Энэ шэнэ һургуули мүнөө түбхинэжэ, байра байдалаа эмхидхэжэ, захиргаанаа бүридүүлжэ байһан үетэй. Эндэ һураха үхибүүдые абаха хүдэлмэри эхилхэнь.

Энээнтэй хамта эндэ хүдэлхөөр томилогдоһон коммунистнуудые бүридэлдэ абажа, бэеэ даанхай партийна эхин организаци байгуулха тухай тогтоол КПСС-эй райкомой бюро абаһан байна. Иигэжэ тус партийна организаци хадаа училищиин коллективэй дунда ниитэ-политическэ, һурагшадай дунда хүмүүжүүлхы хүдэлмэри ябуулха, партийно-эмхидхэлэй ажал ябуулга эрхилхэ уялгатай.

ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУД БАТАЛАГДАБА

Аймагай партийна эхин организацинуудаар тоосоото, һунгалтын суглаанууд боложо дүүрэв. Тэдэ суглаанууд дээрэ коммунистнуудай оруулһан һанамжа дурадхалнууд, шүүмжэлхы ажаглалтанууд дууһан бүридхэлдэ абтажа, ниитэлэн согсологдобо.

Удаань партиин райкомой эмхидхэлэй таһаг эдэ дурадхал, ажаглалтануудые хүсэндэнь хүргэхэ зорилгоор тусхай хэмжээ ябуулгануудые зохёогоод, КПСС-эй райкомой бюрогой үзэмжэдэ табиба. Тэдэ хэмжээ ябуулгануудай бэелүүлгэдэ хабаатай эмхи зургаануудые, албан газарнуудые уялгалһан тогтоол бюро дээрэ абтаба.

ТҮРҮҮШҮҮЛ — ПАРТИДА

«Георгиевский» совхозой һаалишан М. К. Катина ажалша бэрхэ, һайхан сэдьхэлтэй, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг эхэнэр юм. Жэлһээ жэлдэ һайн амжалта туйладаг, ажахын эгээл түрүү малшан.

Совхозой партийна организациин нэрэдэ «намайе Коммунис партиин гэшүүндэ кандидат болгон абыт» гэһэн мэдүүлгэ нүхэр Катина бариба. Тэрэ эрмэлзэлдэнь совхозой коммунистнууд даган баясажа, өөһэдынгөө зэргэдэ тэрэ нүхэрые абаха гэжэ шиидэбэ. Нүхэр Катинае КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абаха гэһэн совхозой коммунистнуудай хамтын суглаанай тогтоолые партиин райкомой бюро һая баталба.

Мүн аймагай лугомелиоративна станциин шофер О. С. Ткачук, Дээдэ Тайлсын совхозой тракторист И. А. Рассадин гэгшэдые КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абаха гэһэн тогтоол батлаһан шиидхэбэри тэрэ бюро дээрэ абтаа һэн.

СЕКРЕТАРЬНАРАЙ ҺУРАЛСАЛ

Тоосоото һунгалтын суглаануудай хаһа үнгэржэ, партийна эхин организацинуудта һуралсал үргэлжэлхэ саг үни ерэнхэй. Тиигэжэ партиин райкомой дэргэдэ шэнэ жэлэй түрүүшын нэгэ үдэрэй семинар болобо. Тэндэ партийно-эмхидхэлэй, партийно-политическэ хүдэлмэри ябуулха асуудалнуудаар хэдэн лекци, элидхэл хэгдэбэ, һургаал заабари үгтэбэ.

Семинарай эсэстэ «Знание» бүлгэмэй аймагай отделениин харюусалгата секретарь нүхэр Болдырев уласхоорондын байдал тухай лекци уншаба.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
КПСС-эй райкомой инструктор.

КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө!

ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДАЙ МҮРЫСӨӨН

Түсэбтэ табан жэлэй үшөө нэгэ жэлынь барагдаба. Шэнэ жэл гараба. Хүдөө нютагуудай ажалшадые шэнэ зорилгонууд угтана. Энэ шиидхэхы шэнжэтэй жэлые эрхим амжалтаар үдэшэхэ арга боломжонууд манда гүйсэд дүүрэн бии. Эдэ арга боломжонуудые, ашаглагдаагүй үлэдэг нөөсэ дарасануудые яажа хэрэглэхэ, хүдөө ажахые саашань хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюулха замые КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленум тодорхойгоор заажа үгэбэ.

Хүдөө ажахые саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ үргэн ниитые улам эдэбхитэйгээр элсүүлхэ талаар республика дотор хэгдэжэ байһан томо томо хэмжээ ябуулгануудта профсоюзай организацинуудай оруулжа байһан хубита ехэ. Табин хоёр мянга гаран гэшүүдһээ бүридэһэн хүдөөгэй ажалшадай профсоюз хадаа ниитын угаа томо нэгэдэл болоно ха юм. Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай организацинууд нютагуудтахи партийна органуудай хүтэлбэри доро партиин хараалһан ехэ хэмжээнүүдые хүсэндэнь хүргэхын түлөө горитой хүдэлмэри хэжэ, бүтээжэ байдаг шуу.

Социалис мүрысөө эмхидхэхэ, коммунис ажалай түлөө хүдэлөө дэлгэрүүлхэ, ажалай түлөөһэнэй, материальна болон моральна урмашуулгын ёһо гуримуудые зүбөөр хэрэглэхын хойноһоо хиналта табиха, уралан нарижуулга ба ухаалан зохёолго ударидаха гээшэ профсоюзай организацинуудай урдаа хараха гол хүдэлмэринь болоно.

Хүдөө ажахы дээрэ мүрысэн ажаллагшадай тоо жэлһээ жэлдэ олон болоно. Мүнөө үедэ 32 мянга гаран хүн мүрысөөндэ хабаадаанхай. Коммунис ажалай ударник гэһэн нэрэ солодо хүртэхын түлөө 12,8 мянган хүн тэмсэнэ. Энэ үндэр нэрэ зэргэдэ мүнөө 4200 гаран ажалай түрүүшүүл хүртэнхэй байна. Һүүлэй үедэ мүрысөөнэй шэнжэ шанарынь улам хубилна, янза түхэлынь олон болоно. Яагаашье хадаа тэдэнэй гол зорилгонь хүдөө ажахын үйлэдбэрине хүгжөөхэ, абтаһан продукциин шанар һайжаруулха, өөрынь үнэ сэн хямдаруулха хэрэгтэ зорюулагдана.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэлтэй дашарамдуулан, профсоюзай организацинууд эмхидхэлэйнгээ бүхы хүдэлмэрине мүрысөө һайжаруулха хэрэгтэ зорюулна. Мүнөө «В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе амжалтаар угтая!», «Табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэе!» гэһэн уряа доро мүрысөөн эмхидхэгдэнэ, дэлгэрүүлэгдэнэ. Олон коллективүүд 1970 оной апрель һарые ямар үрэ дүнтэйгөөр угтаха зорилгоёо шэнэдхэжэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, тэдэнээ мүнөөнһөө амжалтатайгаар бэелүүлжэ захалаа.

Ажахынуудай абаһан социалис мүрысөөнэй дүримүүд үйлэдбэриин хэрэгтэй нягта холбоотойгоор мэргэжэл бүхэндэ таарамаар, урмашуулхы маягтайгаар зохёогдонхой. Мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолгодо, хүн зоной анхаралда тунхаглажа байха асуудалда онсо анхарал хандуулагдана. Мүнөө үедэ ажахы доторой мүрысөөн үргэнөөр эмхидхэгдэнэ. Тус тустаа, бригада бригадатаяа, фермэ фермэтээ, отделени, цех хоорондо мүрысэдэг ушар хадаа бүгэдэ ниитын хэрэг боложо байнхай.

Профсоюзай организацинуудай зорилгонь юуб гэхэдэ, нимэ гуримтай мүрысөөе саашадань улам дэлгэрүүлхэ уялгатай болоно. Энэ талаар Мухар-Шэбэрэй, Зэдын, Сэлэнгын, Улаан-Үдын, Хяагтын аймагуудай зарим профорганизацинууд яһала һайн дүй дүршэлтэй боложо байна. Илангаяа Пограничнэ, Кабанскын, Яруунын, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозуудай, «Победа» (Бэшүүрэй аймаг), Карл Марксын нэрэмжэтэ (Сэлэнгын аймаг) колхозуудай профсоюзай организацинууд мүрысөө зүбөөр, шадамараар эмхидхэнэ, һайн үрэ дүн туйлана.

Гэбэшье энэ шухала хэрэг үргэнөөр дэлгэржэ байна гэхын аргагүй. Жэшээнь, Хориин аймагай Дээдэ Тайлсын совхозой профсоюзай рабкомой (түрүүлэгшэнь нүхэр Новицкий) хүдэлмэрине хангалтатай гэжэ хэлэхээр бэшэ. Эндэхи хонишод тус тустаа уялга абаадүй байһаар. Хоорондонь мүрысүүлһэншье юумэн байхагүй. Республика дотор хонин ажал хүгжөөхэ тухай правительствын абаһан тогтоолой удхые хэлэжэ, ойлгуулжа үгөөгүй. «Би ямаршье уялга абаа бэшэб даа. Энээн тушаа хөөрэлдөөншье болоогүй. Тиигэбэшье һаань, 1969 ондо хонин бүриһөө хурьга түлжүүлхэ, толгой бүриһөөнь 3,5 килограмм нооһо хайшалжа абаха аабзаб гэжэ бодожо ябагшаб» гэжэ энэ совхозой 2-дохи отделениин ахалагша хонишон Л. Н. Краснопеев хөөрөө һэн.

Энэ жэшээ юу харуулнаб гэхэдэ, юрын хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлые, хүсэлэл оролдолгые дэмжэхэгүйһөө гадна, тэрэниие огто тоогоогүй ябадал болоно. Энээнһээ ондоотоор тус ушарые сэгнэхын яашье аргагүй. Зэдын аймагай профсоюзай зарим организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө «хонишодой 1969 оной мүрысөөн юундэ эмхидхэгдээгүйб» гэжэ асуухада, «түсэб манда үшөө ерээдүй» гэжэ хэлэхэ юм. Теэд табан жэлэй түсэб ажахы, отделени, бригада бүхэндэ табигданхай ха юм. Ямар үшөө шэнэ түсэб хэрэгтэй байтаа гээшэб? Мүрысөө эмхидхэхэ, ударидаха хэрэгтэ албан хойрогоор хандаһан ябадал гэхэһээ бэшэ ямар сэгнэлтэ энээндэ үгэлтэйб.

Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой, Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишадай, Яруунын совхозой үхэр шахан таргалуулдаг малшадай үүсхэл хаа хаанагүй үргэнөөр дэмжэгдэж, ниитын хэрэг болонхой. Эдэл үүсхэлнүүд табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ, партиин ЦК-гай октябриин Пленумэй тогтоолые хүсэндэнь хүргэхэ тэмсэлдэ шиидхэхы һуури эзэлхэ байһаниинь мэдээжэ. Эдэ үүсхэлнүүдые дэмжэгшэд, һайн амжалта туйлагшад улам олон болоно. Жэшээнь, Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Ф. Г. Гребенщиковэй хүтэлбэрилдэг малшад харууһалжа байһан үхэрнүүдэйнгээ толгой бүриин шэгнүүрые 3,5 центнертэ хүргэхэбди гэһэн уялга абаа һэн. Тэдэнэр хэлэһэндээ хүрэнэ. Хоног бүри үхэр бүхэнөө 1190 граммаар мяхажуулжа байһан малшадай хүдэлмэри үндэрөөр сэгнэгдэхэ зэргэтэй. Иимэ жэшээнүүдые олоор дурдажа болоно.

Түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, тэрэнэй үрэ дүнгые согсолжо үзэхэ, шэнжэлхэ гээшэ тон удхатай зүйл. Энэ зорилгоор хонинай нооһо хайшалагшадай, газар хахалагшадай конкурснууд нёдондо соносхогдоо һэн. Гэбэшье эдэ конкурснуудта олон ажахынууд хабаадангүй үнгэрөө. Энээниие таатай зүйл гэжэ тоололтой аал? Түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлгэдэ баһал албан хойрогоор хандаһан ушар болоно бшуу. Хэрбээ түрүүшүүлэй амжалтые бултанай хэрэг болгохо гэжэ оролдоһон байгаа һаа, иимэ хэмжээ ябуулгануудта ондоогоор лэ хандаха байгаа гэжэ һанагдана.

Үшөө нэгэ баримта. Сэлэнгын совхозой Шанаагай һү һаалиин фермэ дээрэ республикын суута һаалишан, коммунис ажалай ударник, СССР-эй профсоюзуудай XIV съездын делегат Н. Л. Тадвашкина ажалладаг. Тэрэ жэлһээ жэлдэ һү һаалгые дээшэлүүлжэ байдаг. Нёдондо үнеэн бүһөө 5570 килограмм һү һаагаа. Бултанай анхарал татамаар, гайхамааршье жэшээ. Зүгөөр энэ бэрхэ һаалишанай дүй дүршэлые согсолхо, хүн зондо ойлгуулха, бүгэдэнэй хэрэг болгохо гэжэ хэн оролдооб. Хэншье оролдоогүй. Энэ фермэ дээрэ сугтаа хүдэлжэ байдаг һаалишадай хахадынь шахуу өөһэдынгөө абаһан социалис уялгые дүүргэжэ шадаагүй. Теэд нүхэр Тадвашкинагай үльгэр жэшээгээр тэдэ гээгдэжэ ябагшадые һургаха арга байгаа гү? Гүйсэд дүүрэн бии байгаа.

Үйлэдбэриин-техническэ дэбжэлтэдэ манай оюун бодолтоной — ухаалан зохёогшод, уралан нарижуулагшадай бүлгэмэйхидэй оруулдаг хубита мүн лэ ехэ. Механизаторнуудай, малшадай хэдэг ажал хүдэлмэрине хүнгэдхэхэ, ажалайнь бүтээсэ дээшэлүүлхэ гээшэ удха ехэтэй хэрэг шуу. Уралан нарижуулагшадай хүдэлмэридэ анхаралаа табидаг газарта амжалта туйлагдадаг гээшэ.

Жэшээнь, Ивалгын туршалгаүйлэдбэриин ажахын уралан нарижуулагшад ба ухаалан зохёогшодой хүдэлмэрине магтамаар. Ивалгын ухаалан зохёогшод В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ жэл соо 50 мянган түхэригэй алмалта хэжэ шадамаар нарижуулга хэхэбди гэжэ уялга абанхай. 1968 ондо 14 дурадхал оруулагдаа, тэдэнэй арбаниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 40 мянган түхэригэй алмалта, арьбалалта хэхэ арга олгоо. Нүхэр Баяркинай хүтэлбэрилдэг мэргэжэлтэд малда тэжээл тараажа үгэхэ, шэбхэ гаргаха, һү хүйтэрүүлхэ, минеральна үтэгжүүлгэ сасаха, орооһо сэбэрлэхэ болон бусад олон оньһожоруулгын түхеэрэлгэнүүдые зохёоһон, нарижуулһан байха юм.

Арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбэй ёһоор хүдөө ажахы дээрэ ажалай бүтээсые 40—45 процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн хараа табигданхай һэмнай. Энээниие хүсэндэнь хүргэхын тулада бидэнэр мал болон таряан ажалдахи хүндэ хүшэр хүдэлмэрине имагтал үргэлжэдэнь оньһожоруулха зэргэтэйбди. Энэ зорилго бэелүүлгэдэ хүдөөгэй уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод гүн ухаанайнгаа гүнзэгы бодолые зорюулха байна. Тиимэһээ энэ хэрэг эмхидхэхэ хүдэлмэрине профсоюзай организациин толгойлхо байһаниинь эндэ элирэн тобойно бшуу.

Ниитэ хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай дунда мүрысөө үргэн далайсатайгаар эмхидхэн ударидаха хүдэлмэри хадаа хүн зониие ажаһуудалай, соёл гэгээрэлэй талаар хангаха, хүдэлхэдэ таарамжатай зохид эрхэ байдал байгуулха эрилтэтэй нягта холбоотой. Һайн байдал, хэрэгтэй юумээрнь гүйсэд хангаха ябадал ажалша зоной зориг улам бадаруулха, һанал сэдьхэлыень баясуулха байна бшуу. Иимэ байхада хүн бүхэн урматайгаар хүдэлхэ, абаһан уялгаяа бэелүүлхэ, мүрысэһэн нүхэрөө илаха гэжэ үнэн зүрхэнһөө шармайха зэргэтэй.

Гэхэтэй хамта зарим ажахынууд энэ эрилтэдэ анхаралаа һанаһанда хүрэмөөр табинагүй. Энэ талаар Мухар-Шэбэрэй аймагай «Авангард» совхозой хүтэлбэрилэгшэдые, профсоюзай рабочкомые шүүмжэлмээр. Эндэхи гахайшадай байдал абаад үзэе. Хамаг хүдэлмэрине малшад бар хүсөөрөө дабана, гахайнь байранууд уйтан, хүйтэн, хүнэй хүдэлхэдэ аргагүй тулюур. Тиихэ мүртөө хүдэлмэришэд дутуу. Энээнһээ уламжалан, хүдэлмэриин саг удаан үргэлжэлнэ. Амаралта гэжэ байхагүй. Гахайшадай өөһэдынь гэр байра баһал халагламаар муу.

Эдэ асуудалнууд үйлэдбэриин ургалтада, түсэб, уялгануудые дүүргэхэ тэмсэлдэ сэхэ хабаатай. Тиимэһээ профсоюзай организацинууд энээндэ анхаралаа ёһотоор хандуулха ушартай. Һая хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой пленум зарлагдажа, КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ зорилгонуудые хараалба. Тиихэдэ хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ зорилгонуудые тодорхойлһон октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэ болбол профсоюзай организацинуудай дайшалхы хэрэгынь болоно гэжэ тэмдэглээ һэн.

Мүнөө мал ажал дээрэ харюусалгатай халуун хаһа оробо. Хабарай тарилгын бэлэдхэл түлэг дундаа. Иимэ сагта профсоюзай организацинууд хадаа өөрынгөө гол анхаралые социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, тэрэнэй аша үрэ ехэтэй байха хэрэгтэ зорюулха ёһотой байһаниинь элирнэ.

С. БАЛЬЖИНИМАЕВ,
хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ.

Ольга Антохинова арба гаран жэлдэ Улаан-Үдын оёдолой фабрикада ажаллажа бай[...] залуу басаган үнгэрһэн жэлэйнгээ даабарине 11 һара соо дүүргэжэ, социалис мүрысөөндэ [...] ябана. Зураг дээрэ: О. Антохинова.

Д. БАЛДАНОВА[...]

УРАГШАА ҺАНААТАЙ БАСАГАН

Соня ажалдаа ошохо гэжэ газаашаа гарахаяа байтараа бодолгото болобо. «Байза, Хүнтэй гараха автомашина байжа болохо. Магад аһалдажаш болохоб. Дулаагаар хубсалха юм байна» гэжэ шэбшээд, гуталаа тайлажа, дулаахан гутал үмдэбэ, толгойдоо хөөбэр пулаадаа уяба. Газаа хүйтэн гээшэнь. Аллын аманһаа жабарлана...

Басаганай совхозой конторо соо ороходонь, талаан болюжо Хүнтэй ошохо машина дайралдашаба. Соня баярлаһандаа тугаар совхозой парткомой секретарь Андрей Филимоновичто ябагадажа ябаһандаа сухалдаһанаа дары мартажархиба. Уданшьегүй Соня автомашинын кузов соо хайрсагтай номуудаа ашаад, малшад болон механизаторнуудта зорибо.

Тэрэнэй мүнөөдэрэйнь харгы ута. Һаянай һалхилжа харгы хүр саһанда дарагдашанхай. Үшөө тиихэдэ автомашина мүнөөдэртөө гадэргээ бусаха гээшэ гү? Бусаа һаа, ехэл һайн байгаа. Үдэшэ клуб соо репетици болохо. Хэшээтэ Цыренов ехэ захяа хамнай. Репетициһээ һаатажа болохогүй. Өөрөө һаатаа һаашни, репетицидэ хэн ерэхэб даа. Заатагүй бусахал хэрэгтэй.

Теэд харгы ута. Аяар 30—40 километр болохо. Бусалгатала 70—80 километр.

Автомашина харгыдаа хүр саһанда һаата һаатаһаар арай гэжэ Гааргын адаг хүрэжэ ерэбэ. Энэ Дэрээнэй совхозой һаалиин гүүртэ оршодог. Гүүртэ дээрэ ном уншаха дуратайшуул олон. Тэдэнэр Сониие ехэл баяртайгаар угтаба.

— Аа, Сонимнай ерээ. Шэнэ һонин номуудые асараа ёһотой. Захиһан номууднайшье байжа болохо,— гэжэ һаалишад улаан булан соогоо сугларна.

Һаалиша басагад библиотекарьһаа шэнэ шэнэ номуудые асууна. Тэдэнэй нэрлэһэн авторнууд соо буряад,ородшье, американ, киргизшье, казах, аваршье, итальяншье уран зохёолшодой нэрэ бии. Залуушуул Чингиз Айтматовай, Евгений Евтушенкын, Даши Дамбаевай, Николай Дамдиновай, Дондок Улзытуевай, Даши-Рабдан Батожабайн, Расул Гамзатовай болон бусад олоной уран зохёолнуудаар һонирхоно.

Соня һаалишадай асууһан номуудай үгы хадань бии байгаа бэшэ номуудые дурадхажа, богонихоноор энэ тэрэ номой удха хөөрэжэ үгэнэ. Һаалишад Дыжыд Омпокова, Люба Гомбоева, Эля Берельтуева болон бусад Батожабайн, Степановай, Тугутовай романуудые, Улзытуевэй, Дамдиновай шүлэг болон поэмэнүүдые бэшүүлжэ абана. Соня библиотекэдээ һайн номуудай хомор байһанда ехэ халаглана. Басаган һаалишадай урда зэмэтэй хүн юм шэнги...

Дэрээнэй сельсоведэй Аллын библиотекэдэ мүнөө 9000 ном тоологдодог. Энэнь тон бага гээшэ. Тэдэнэйнь дунда хуушаршаһан номууд олон. Зариманиинь бэшүүлжэ хэягдахаар болонхой. Жэлдээ библиотекэдэ тон үсөөн ном ородог. Баргажанай аймгүйсэдкомой соёлой таһаг энэ библиотекэдэ ном эльгээжэ байха уялгатай. Соёлой таһаг библиотекэдэ хүдөөгэй ажалшадай һонирхожо уншаха ном багаар эльгээдэг. Эльгээһэн номуудайнь дунда буряад номууд үсөөн, хүдөөгэй мэргэжэлтэдэй уншаха н[...] хаһаа байдаг. Иимэ н[...] малшад һонирхожо унш[...] үгы.

...Һаяшаг Соня Санга[...] хөөрэлдэгдөө. Басаган Б[...] до түрэһэн. Тэрэ соёл-гэ[...] училищи Улаан-Үдэ хотод[...] гэһэнэйнгээ һүүлээр г[...] жэлээ Алла һууринай [...] библиотекэдэ хүдэлнэ. [...] мүнөө Зүүн Сибиириин соё[...] дэ һургуулиин хоёрдохи [...] заочноор һурана.

Комсомол Соня Сангад[...] хадэ Гаахаанай, Аянай,[...] лын, Шэбэрсын хониш[...] муудые абаашажа ошохо[...] жэ байгаа бэлэй. Соня [...] һанаатай сэбэр сэдьхэл[...] ган. Хүнүүдтэ заашье [...] тай, хэрэгтэй юумэ бүтээ[...] жэ тэрэ сэдьхэжэ ябадаг[...] энэ басаганай һайшаалта[...] лые Дэрээнэй совхозой п[...] дэмжэдэггүйнь, тэрээндэ [...] дагүйнь гайхалтай, [...] Совхозой дирекци ба парт[...] лиотекэдэ туһалха ёһото[...] гэхэдэ, энэ библиотекэ [...] малшад, хонишод болон м[...] торнуудые номуудаар [...] бшуу.

Совхозой дирекциин, [...] мой шиидхэлсэхэ үшөө нэ[...] дал библиотекэдэ бии. Би[...] кэ клуб соо байрладаг. Э[...] нүүдэй үдэшэндөө һууж[...] газетэ, журнал уншаха [...] үгы.

Эдэ бүхы асуудалнууд [...] шиидхэгдэбэл, ехэл туһата[...] ха һэн.

Г. РИНЧИ[...],
манай [...]

ГАЙХАМШАГ ҮДЭРЫЕ УГТУУЛА[...]

ТАСС-ай корреспондентнүүд мэдээсэнэ

Гүрэнэй ба партийна хүдэлмэридэ ленинскэ ёһо гурим нэбтэрүүлхэ тухай научно-практическа конференци КПСС-эй Чувашай обком үнгэргөө. Конференцидэ хабаадагшад XXIII съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэдэ нүхэсэл болохо партийна хүтэлбэриин онол аргые нарижуулха тухай обкомой нэгэдэхи секретарь Н. А. Вороновскын элидхэлые, мүн партиин райкомууд ба горкомуудай, обкомой секретарьнарай хэдэ хэдэн мэдээсэлнүүдые шагнаа.

Волгоградай тракторно, металлургическа хэдэ хэдэн заводууд мүн барилганууд дээрэ, дээдэ һургуулинууд, соёлой байшангууд ба улаан булангууд соо **ленинскэ уншалганууд эмхидхэгдэнэ.** Октябриин вождь, коммунизмын эхи табигша, гүрэнэй ажал ябуулагша ба эрдэмтэн Ильич тухай лекцинүүдые бэлэдхэл ехэтэй пропагандистнууд уншана. Тэдэнэй дунда үнинэй коммунистнууд гурбан революцида хабаадагшад Н. Ф. Булыгин, А. Н. Осечкин, Е. Г. Вагнер болон бусадшье бии.

Областиин түб Калининградта ленинскэ арадай һургуулинууд нээгдэв. [...]

Вождь ба ёһотой хүн В. И. Ленинэй тухай лекцинүүдые ба хөөрэлдөөнүүдые Амарай областиин 5 мянган лекторнууд үнгэрнэ. [...]

Ленинскэ уншалгануудые ба комсомолшуудай «Ленинскэ уулзалгануудай клубуудые» эмхидхэхэ талаар Тираспольско горкомой, Единецкэ ба Комратска районой комунуудай үүсхэлые Молдавиин Компартиин Центральна Комитет һайшаагаа.

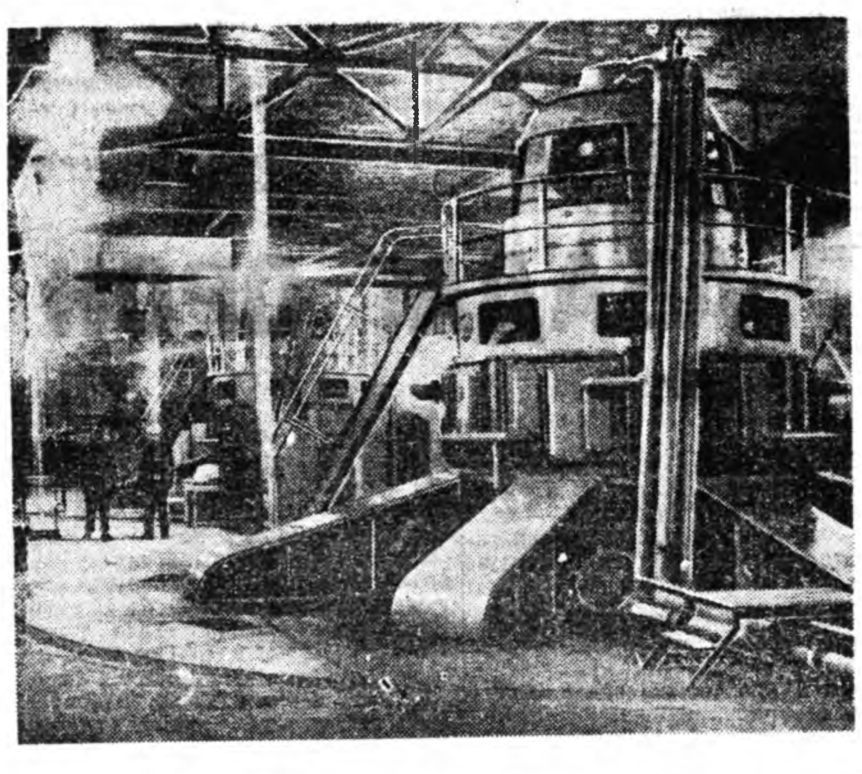
[...]

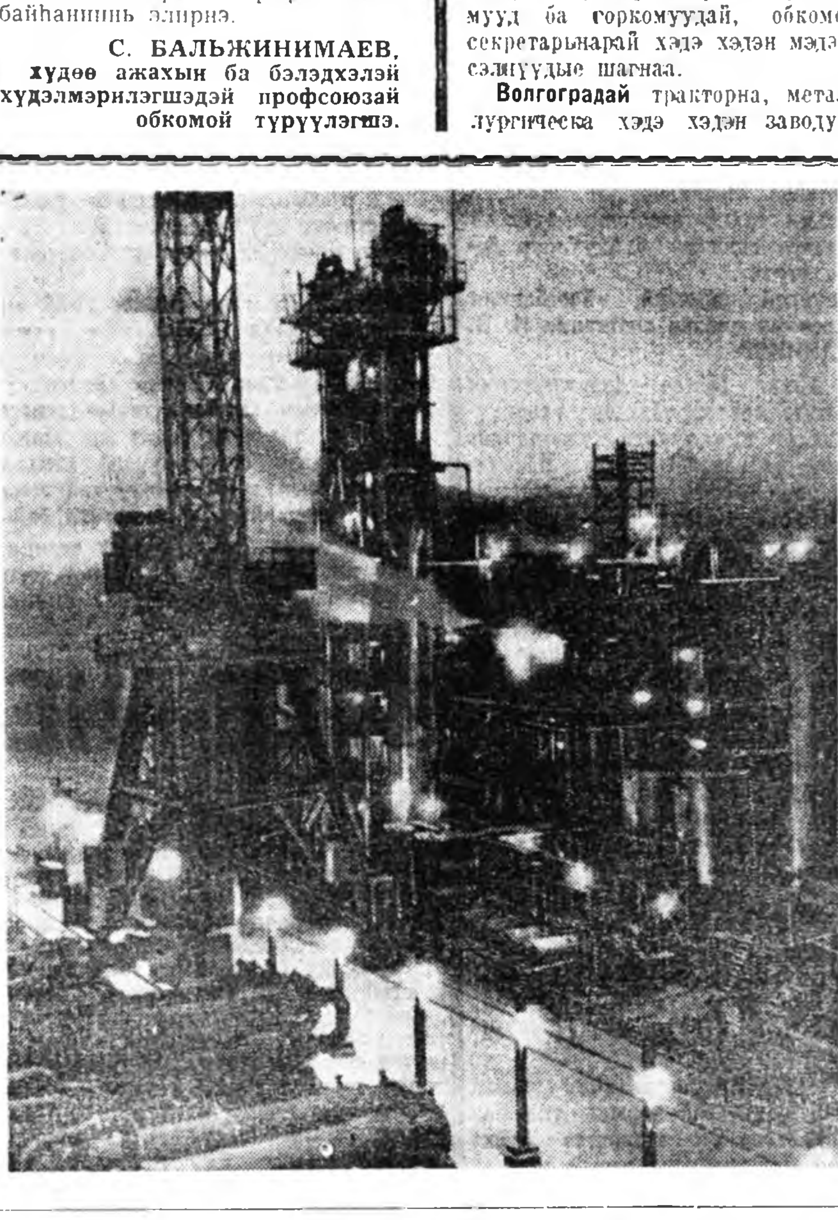
документальна фильмүү[...] руулна, Ильичэй үгэ [...] бэшэһэн пластинканууд ш[...] на, Ленин ба тэрэнэй сор[...] тухай литературна зо[...] уншагдана.

Комсомолшуудай «[...] уулзалгануудай клубууд» [...] мэрээ эхэнхидээ суббото [...] ралтын үдэрнүүдтэ уни[...] хараална. Комратска райо[...] шаалхэдэ, тиимэ 19 клуб[...] польдо—26 клуб эмхидх[...]

[...]

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

ЭСТОНИИН ССР. Республикын Кохтла-Ярва городто азотно-тукова заводой барилга дүүргэгдэхэ дүтэлөө. Заводой ашаглалгада оруулагдахада минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгэ нилээд дээшэлхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ завод.

ТАСС-ай фотохронико.

ВИЛЮЙСКЭ ГЭС-эй ГАЛНУУД

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон Вилюйскэ ГЭС-эй барилгашад ажалай шэнэ амжалта туйлаба. Ороной эгээл томо ГЭС-үүдэй нэгэн болохо Вилюйскэ гидростанциин үшөө нэгэ агрегат ашаглалгада тушаагдаа.

Энэ ГЭС-эй элшэ хүсэнэй утаһанууд урда сагта хүнэй ябаагүй тайга соогуур татагдажа, Якудай республикын предприятинууд хямда сэнтэй электрын элшэ хүсөөр хангагдана. Зураг дээрэ: Вилюйскэ ГЭС-эй машинна зал соо.

ТАСС-ай фотохронико.

В. И. ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 100 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

СЭРЭМПЭЛ

Гүрэнэй Буряадай Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ театрай сценэ дээрэ

„Искусство— ...радай баялиг“

В. И. ЛЕНИН

...АЛУУШУУЛДА ЗОРЮУЛАА ҺЭМ

«Сэрэмпэл» гэжэ пьесэ бэшэһэн, тэрэнние сценэ дээрэ зо... табиһан режиссер, Буряадай АССР-эй искусствын габьяа... та ажал ябуулагша, мэдээжэ артист Буянто АЮШИН энэ шэнэ ... ажал тухайгаа манай корреспондентдэ ингэжэ хөөрэбэ:

...Манай уран зохёолой, мүн ...ствын үндэһэ һуури табиг... нэгэн Хоца Намсараевич ...раевай зохёол искусствын ...эрилэгшэдэй анхаралһаа га... й. Хоца Намсараевичай зү... ...энииень абажа хараа һаа, ...и буряад театральна искус... түхэл шэнжые харуулһан ... Тиимэһээ тэдэнииень сце... ...рэ табихада жэнхэни буряад ... түрэдэг. Мянганшье зохёол... ...айг, тэдээн соохоо энэ зүжэ... ...ргаараа заажа: «Буряад!» ...эр байдаг. Буряад искусс... ...а энэ үндэһэн национальна ...ые үргэлжэлүүлхэ, тэрэ... ...үгжөөхэ гээшэ бидэнэй бул... ...най уг зорилго ха юм даа. ... театрта «Тайшаагай та... ...«Жаргалай түлхюур» гэхэ ... Намсараевай зүжэгүүд эгээл ...үргэ дүүргэһэн байдаг. Тин... ...нэ заншалаа үргэлжэлүүлхэ ... тон ехэ удха шанартай. ...ие манай театрай коллектив ...гожо, нэгэн хүн шэнги һа... ...гаар хүдэлмэрилөө. Мүнөө ...пэлыемнай» хүн зоной һо... ...о харахада, үнэн зүрхэнһөө ...абди.

...удал: Танай өөрынтнай твор... ...до энэ шэнэ зүжэг ямар һуу... ...нэб?

Харюу: «Сэрэмпэл» үнихэнэй шэбшэһэн хүдэлмэримни юм лэ даа. Хоца Намсараевичай баян хурса хэлэтэй, тон өөрын ондо ондоо абари зантай геройнуудынь режиссер бүхэнэй һанал буляадаг юм. Юундэб гэхэдэ, тэдэнние автор нюдөөрөө хаража байһан шэнгеэр зурагладаг. Харин геройнуудайнь маяг, үйлэ хэрэгүүд артистнуудай дура буляадаг, тэдэнние наадаха дуран хүрэдэг. Энээнние би бүри багаһаа ойлгожо, артист болохо, режиссер болохо замдаа хэрэглэһэн байнаб. Үшөө һургуулида ябахадаа Хоца Намсараевичай «Тахуунай» гэжэ рассказаар пьесэ бэшээд, тэрээнээ сценэ дээрэ табижа, Тахуунайе наадаа һэм. Тэндэһээл эхилжэ Х. Намсараевай зохёол минии сэдьхэл зүрхэндэ бүхөөр оронхой. Тэрэнэй зохёолнууд соогоо харуулһан жэнхэни буряад хүнүүдые наадахада урматай байдаг.

Асуудал: Тус зүжэгэйнгөө саашанхи хуби заяан тухай юун гэжэ хэлэхэ байнат?

Харюу: Ута наһатайл байһай гэжэ һанагдана гээшэл даа. Мүнөө мүлихэ, заһабарилха, зарим зүйлнүүдыень шэнээр табиха, удхынь талаар гүнзэгырүүлхэ хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. Тиихэдэ Хоца Намсараевай түрэһөөр 80 наһанайнь ой дүтэлжэ байна. Тэрэ болотор «Сэрэмпэлые» Улаан-Үдынгөө олонхи зондо харуулжа үрдихэ, мүн нютагайхидтань харуулха һанаан бии.

Асуудал: Редакцида ерэһэн бэшэгүүдээр бодоходо, ганса Хоца Намсараевай нютагайхидынь бэшэ, харин бүхы хүдөөгэйхиднай шэнэ зүжэг хүлеэһэн хэбэртэй агша.

Харюу: «Сэрэмпэлые» хүдөө нютагуудта табихада шэнэ арга нүхэсэлнүүд хэрэгтэй болохо. Юуб гэхэдэ, зүжэг 12 үзэгдэлтэй, эдэнь үргэлжэ һэлгэжэ байдаг. Тиимэһээ эрьелдэдэг сценэ хэрэгтэйл. Гадна зүжэгэй табигдажа байхада 20—30 прожектор хүдэлжэ байна бшуу даа. Гоё һайхан байгаалиин, буряад талын, хада ууланууд болон уһа голнуудай зурагуудые харуулангүй аргагүй. Эдэ бүгэдые театртахи шэнгеэр бэелүүлхэ аргатай сценэ гэжэ хүдөө нютагуудтамнай үгы ха юм. Тиимэһээ мүнөө хүдөөгэйхиднай соёлойнгоо барилгые холо бодолтойгоор хэдэг болоһой гэжэ һанагдана гээшэ. Наада захань «Сэрэмпэлдэ» театраймнай бүхы артистнууд — гушаад хүн хабаадана, тэдэнэй хубсалха, бэеэ түхеэрхэ таһалгашье хүдөөгэймнай зарим клубуудта байхагүй ха юм даа. Тингэбэ ябабашье, бидэ «Сэрэмпэлые» хүдөөгэйхидтөө харуулха һанаатайбди. Тэрэнэй түлөө хүдөөгэй клубай сценэ дээрэ дабхасуулан тодхохо эрьелдэдэг сценэ хээд абажа ябаха болонобди. Хоёрдохёор, аймагай центртэ байха зуурамнай, тойронхи нютагаархиниинь ерэжэ хараха болоно. Тиимэһээ тэдэнние театрта асарха хүдэлмэри эмхидхэхэ хэрэгтэй болохо юм ааб даа. Нимэл даа.

Асуудал: Тиихэдээ хоёр тээһээ оролдолгын гарабал, хүдөөгэйхиднай «Сэрэмпэлые» хараха юм ха юм даа. Илангаяа залуушуул ехэтэ һонирхонобди гэжэ бэшэдэг.

Харюу: Би энэ зүжэг тухай анхан бодожо эхилхэһээл залуушуулда зорюулжа табиха гэжэ оролдоо хүм. Тэдэнэртэ «Сэрэмпэлни» арадайнгаа үнгэрһэн саг, зоболон ба баяр, тэмсэл ба илалта тухай, мүн ирагуу һайхан инаг дуран тухай хөөрэхэ байгаа юм.

Г. Аюшин (зүүн гарһаа) репетициин үедэ.

ХАРАГШЫН ҺАНАМЖА

ШЭНЭ ГЭРШЭ

Зүжэгэй долоодохи үзэгдэлһөө абтаһан зураг.

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ драмын театрай табиһан зүжэгүүд манай олониитые һонирхуулангүй үнгэрдэггүй. Нютагай уран зохёолшодой, совет драматургнуудай, ородой ба дэлхэйн классигуудай зохёолнууд театрта табигдадаг, тэрэнэй замда шэнэ ушар боложо, арад зондо мартагдангүй үлэдэг. «Энхэ Булад Баатар» гү, али «Олоной нэгэн», «Тайшаагай ташуур» гү, али «Будамшуу», «Сэсэгмаа» гү, али «Үнгэрһэн хэрэг»—бултадаа эгээл тиимэ хуби заяатай байһан. Энэ юрын лэ амжалта бэшэ, харин үндэһэн буряад культурымнай үндэр хэмжээндэ хүрэһые гэршэлнэ ха юм. Тэрэнние мүнөө Улаан-Үдэдэ харуулагдажа байгаа «Сэрэмпэл» гэжэ шэнэ зүжэг баһа дахин һануулба.

Манай буряад совет литературын үндэһэ һуури табилсагшадай нэгэн Х. Н. Намсараевай энэ гайхамшаг туужые уншаагүй, тэрээн тухай мэдэхэгүй хүн буряадуудай дунда үгы ёһотой. Тиимэһээ энэ зохёолые В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе угтуулан, сценэ дээрэ табиха гээшэ һайн һайхан хүсэл эрмэлзэлэй бэелэл болоно, гадна тэрэнэй айхабтар харюусалгатай хэрэг байһаниинь мэдээжэ.

Зүжэгтэ ерэһэн хүн бүхэн «Сэрэмпэл» (иимэ нэрэтэйгээр зохёол анха хуушан латаар толилогдоһон) туужын уран һайханай гайхамшагые, хэлэнэйнь хурсые, үндэһэн буряад маягыень, геройнуудайнь онсо өөрын зан абарние театрнай хэр дамжуулжа шадаа гээшэб гэжэ һонирхохонь зүбтэй.

Гэхэтэй хамта, «Сэрэмпэл» гэжэ зүжэг туужадаа заабол адли байха һэн гэдэхэ баһал аргагүй. Юундэб гэхэдэ, энэмнай бэеэ дааһан тусгаар зохёол болоно бшуу. Тэрэнние бэшэжэ табиһан режиссёр Б. Г. Аюшин тон өөрын бодолтойгоор энэ зохёол дээрээ хүдэлһэншье байжа болоо. Эгээл иимэ бодолтойгоор бидэ театрай шэнэ зүжэг хаража эхилһэн байнабди. Теэд тэрэ тэжэ сэхэ заама онсо илгаа энэ хоёр зохёолой хоорондо ехэ олдоогүй. Туужадаа яаха аргагүй дүтэ зүжэг байба. Тэрэчэй гол үйлэнүүдшье туужын үйлэнүүдтэ адляар һубарилдан хүгжэнэ. Режиссёр зохёолдо оршол һүүл хоёрые нэмээ. Тэрэнһээ бидэ уран зохёолшын бодол эрмэлзэлтэй танилсанабди, тиихэдэ талын залуушуулай инаг дуран тухай режиссёр зохёол бэелүүлхэ гэһэн гол бодолтой байба гү гэжэ һанагдана. Тэрэнние зүжэгэй эсэстэ харуулагдаһан Ц-Ж. Сампиловай «Талын дуран» гэжэ зураг гэршэлнэ. Режиссёрой энэ бодол зүжэгэй үйлэ дотор ондоо баримтануудаар ехэ гэршэлэгдээгүй дээрэһээ, туужадал адли—буряад арадай социальна дарлалта дороһоо гараха тэмсэлэй мартагдашагүй үе саг тухай зохёол хараад лэ үлөөбди. Тиигэжэ тууже дутуу дундагүйгөөр сценэ дээрэ дамжуулагдаа. Энээнһээ боложо «Сэрэмпэл» харагшадай һанаһанда хүрэһэн болиһон хоёрой хоорондо үлэнэ шэнги. Энэ илангаяа зүжэгэй хоёрдохи хахадта элиршэнэ. Тиимэһээ ингэжэ туужын үйлэнүүдые зандань дахуулангүй, режиссёр зүжэг соогоо үйлын хүгжэлтые өөрынхеэрээ, шэнээр харуулха гэжэ шэнэ арга нүхэсэлнүүдые бэдэрхээ яагааб даа гэжэ һанахаар. Тиибэл «Сэрэмпэл» хаража байгшадта үшөө ехэ һонирхолтой, тусгаар бэеэ даанхай зохёол болохо байгаа. Туужын хоёрдохи хахадай урданай танил үйлэнүүдые (энэ тууже соошье, мүн роман соошье һулашаг һэмнай) режиссёрой дабтахада һонигүй, болоходол гэнэ... Туужаар бэшэгдэһэн зүжэг тухай һанамжа иимэ.

Зүгөөр энэ шэнэ бүтээлэйнгээ геройн бүхэнэй зан абарние бодотоор, һонёор харуулхын тула режиссёройшье, артистнарайшье талаһаа ехэ хүдэлмэри хэтдээ, яһала урагшатай арга нүхэсэлнүүд олдоо гэжэ тэмдэглэмээр. Илангаяа РСФСР-эй габьяата артистка М. Н. Степановагай (Ямаахан) наадан гайхамшаг һайхан лэ. Энэрхы сэдьхэлтэй буряад эхын иимэ образые бидэ сценэ дээрэ үнихэнэй хараагүй байгаабди. Артистка илангаяа геройнгоо ухаан бодолой, сэдьхэл зүрхэнэй гүйдэлые адли тэгшэ харуулжа шадана. Должод бэриень Найртын Галша ерээд, ан арьяатан шэнгеэр намнажа абаашаад байхада, ганса хүбүүнэйнгээ толгойе эльбэн: «Хуурай зоолэхэн хохир соо унаһан үрим бэлэйлши»,—гэжэ хэлэжэ байхыень харахада гайхамшаг, тэрэ үеын буряад эхын ондоо үгэ иимэ ушарта олохогүй байһаниинь үнэн. Тууже дотор иимэ сценэ, иимэ үгэнүүд үгы һэмнай. Эндэ режиссёр эхын хэлэһэн тэрээхэн үгэнүүдые Х. Намсараевай мэдээжэ шүлэг сооһоо абажа, энэ богонихон үзэгдэлдөө гүнзэгы удха оруулжа шадаа, иигэжэ зүжэгтэ Х. Намсараевай элдэб зохёолнуудай баялигууд хэрэглэгдэһэн байна. Имагтал иимэшүү бэдэрэлгэнүүдэй ашаар Нашан Батын (РСФСР-эй арадай артист В. Халматов), Пушаал Баашхын (БурАССР-эй арадай артист Г. Лосев), Эрдэни гулваагай (БурАССР-эй габьяата артист Н. Николаев) образууд мартагдашагүйгөөр төбойн гараба. Эдэнэй рольнуудта наадаһан артистнар оройдоол нэгэ-хоёр дахин сценэ дээрэ харагдана, хэлэһэн үгэнүүдыньшье үсөөн, теэд бэелүүлһэн образуудынь ямар эли тодо гээшэб! Илангаяа Эрдэни гулваа... Аюшын Гүнжэдэй хурим дээрэ ерээд, юушье дуугарангүй зогсожо байхадаа, тэрэ харагшадта өөр тухайгаа нэгэшье үгэгүйгөөр хөөрэжэ байна бшуу.

Эдэ бүгэдые хаража байхада: «Хүн түрэлтэнэй түүхэ гээшэ ангинуудай тэмсэл мүн»,—гэһэн Ф. Энгельсын үгэнүүд һанагдаха юм. Эрдэни гулваа, баян Бадма мэтэнүүдтэ түшэглэһэн хаанта засагай хатуу бэрхэ дарлалта доро байһан ажалша малша буряад арадай гэрэлтэ һайхан ерээдүй тээшээ хэһэн нангин тэмсэлэй, энэ тэмсэлдэ арадай зориг жолго ба бодолго «Сэрэмпэлдэ» айхабтар һайнаар, мартагдашагүйгөөр харуулагдахадань, бидэ тиимэ бодолдо абтаа бшуубди. Аюшын Гүнжэдэй хурим дээрэ (энэ зүжэгэй эгээл олон хүнүүдтэйгээр хабаадалгатай үзэгдэл) зоргоороо аашалжа байһан Эрдэни гулваае Сэрэмпэлэй шаалга юрын шаалга бэшэ, зон нүхэдэйнгөө дундаһаа арюухан Должодой: «Хоротон дайсанай харатайшье һаа, хазаарта мориншни яагаа юм!» —гэжэ һүхирэлтэ юрын һүхирэлтэ бэшэ гэжэ ойлгохоор. Эдэ хадаа арад зоной сэдьхэлдэ үнинэй зангирһан хоро үһөөтэй тэмсэлдэ бодоһониие харуулна.

Хоца Намсараевай туужын энэ гол удхые баримталбашье, театр энээн тухай тон өөрынхеэрээ хэлээ, баян арга боломжонуудые, артистнарайнгаа бэлиг шадабариие, бэрхэ наадые зүбөөр хэрэглээ. Аюшын Гүнжэдэй хурим харуулһан сценэ зүжэгэй эгээл һайхан, эгээл удхатай үзэгдэлнүүдэй нэгэн болоо гэжэ тэмдэглэмээр.

Иимэ туйлалтанууд «Сэрэмпэл» зүжэгтэ яһала олон. Сэрэмпэлэй, Должодой рольнуудта наадаһан залуу артистнар Ц. Пурбуев, Н. Токуренова, М. Зоригтуева тэгшэдэй бэелүүлһэн образуудта үнэншэхэгүй гэхын аргагүй. Мүн БурАССР-эй габьяата артистнар Д. Жалсараевые (Халзан), Ж. Ивановые (Галша) харагшад мартахагүй байха.

Сэхыень хэлэхэдэ, буряад театраймнай бүхы коллектив «Сэрэмпэлдэ» хабаадажа, артистнар тус тустаа өөрынтөө тусхай үүргые бодото һайнаар бэелүүлэн, зүжэгэйнгөө һайнаар харагдаха хэрэгтэ хүсэ шадалаа гамнанагүй.

Гэхэтэй хамта, зүжэг улам һайн, хурса, һонин болгохын тула театрай хүдэлмэрилэгшэд, илангаяа режиссер үшөөл хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ ушартай. Зарим газарта харагшадые яажашье һаань һонирхуулха гэһэн мелодраматическа үзэгдэлнүүд гү, али үлүү гарама хошон зугаанууд үшөөл үлэнхэй. Мүн зүжэгэй үйлын ябасые, тэрэнэй хүгжэлтые, артистнарай наадые үшөөл түргэдхэхөөр. Зүжэгэй хоёрдохи хахадые (илангаяа долоодохи үзэгдэлһөө хойшо) һонирхолтой болгохын тула режиссёр шэнэ үйлэ олохо бэзэ гэжэ һанамаар. Эдэ бүгэдые бэелүүлхын тула туужын үндэһөөр зүжэг бэшэһэн, тэрэнние сценэ дээрэ табиһан Б. Г. Аюшинда бүхы арга боломжо, эрхэшье бии ха юм даа.

Мүн зүжэгэй хүгжэм дотор драматическа үйлын хүгжэжэ байтар, арадай дуунай аялгаһаа абтаһан ехэ хухюутэй хүгжэм зэдэлхэ юм. Үгышье һаа, жэшээнь, Сэрэмпэл Должод хоёрой уулзажа байхада инаг дуранай хүсые бүри хурсадхахын оронд хатарайшье аялга зэдэлхэдэл гэнэ. Хүгжэмтэ забһарлалтанууд, удхынгаа талаар сценэ дээрэ боложо дүүрэһэн зүжэгэй үйлынхиһөө ондоо байхаяа һанэна. Эдэ бүтэдэ һанамжанууднай театрайхидай өөһэдөө мэдэжэ, ойлгожош байһан юумэниинь байхадаа болохо.

Эсэстэнь «Сэрэмпэл»—энэ жэнхэни буряад зүжэг театрай жасада бүхөөр орохо зохёол гэжэ хэлэхэ һонтойбди. Ингэжэ мүн режиссёрнууд болон артистнарай Буряадайнгаа элитэ ехэ, ганса зүжэгөөр бэшэ, харин прозоор бэшэгдэһэн зохёолнуудта хандаһаниинь үнэн зүрхэнһөө һайшаалтай, урагшатай байба. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой угтуулан, республикымнай культурна ажабайдалда ехэхэн үйлэ хэрэг болобо.

Д. ЭРДЫНЕЕВ.

Фото-зурагуудынь Ф. СОРОКИНОЙ.

...РГА БОЛОМЖООР УЛАМ ЕХЭ БОЛОХОМНАЙ

...рэмпэлые»— энэ ...үзэгдэлтэй, олон ...ээр гүйсэдхэгдэ... ...жэгые бэлдэжэ ...аа бидэ театра мүнөө баригда... ...йһан шэнэ бай... ...хай ехэл хөөрэл... ...байгаа гээшэбди ... Юундэб гэхэдэ, ... зүжэгүүдые ...аяа «Сэрэмпэл... ...табихадаа сценэ ...й дээрэһээ ядал... ... байнабди. Ха... ...а гэжэ һанаһан ... харуулагдангүй, ...нарай бэлиг ха... ...сэд хэрэглэгдэн... ...эшэдэг ушар али ...зэгдэдэг гээшэ.

...райнгаа шэнэ ...даа ороходо ар... ...мжоор улам ехэ ...мнай. Бидэ ...ье орёо зүжэг ... табиха шадал... ...йхабди. Ехэ сце... ...йн галай олон ...туранууд, хүг... ...үжэгэй удхые хү... ... харуулха, ар... ...арай наадые бүри ойлгосотой болгохо байна. Театртамнай 600 хүн нэгэ доро наада хаража шадаха болохо юм. Тэдэнэй анхаралда буряад зурагуудаар шэмэглэгдэһэн фойе, буфедэй байдаг газар байха. Хананууд, гэшхүүрнүүд гранит, мрамор, шэл гэхэ мэтэ үнэтэ материалнуудаар хэгдэхэ, харин газаамнай—театраймнай урдахи талмай дээрэ—Хоца Намсараевай хүшөө бодхогдохо юм. Ниислэл хотымнай эгээл һайхан барилгануудай нэгэн болохо энэ театраймнай байшангай проектые «Гипротеатр» гэжэ институт зохёогоо. Тэрэ хамта дээрэе хоёр дабхартай байха. Харагшадай хубсалдаг газар, фойе, зал, сценэ гэхэ мэтэһээ гадна, уран зураг шэмэглэлгын. столярна мастерскойнуудай, артистнарай амарха, бэеэ бэлдэхэ таһагууд, хубсаһа хунарай, декорацинуудай складууд байха. Эдэ бүгэдэ булта зайн галаар хүдэлдэг тусхай түхеэрэлгэнүүдтэй байха.

Иимэ һайхан, иимэ ехэ арга боломжотой ёһото ордониие зүбөөр, ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхын тула манай театрай коллектив хүсэ шадалаа гамнахагүй. Бидэ театраа буряад искусствын хүгжэлтэдэ туһалха тусхай үүргэтэй гуламта болгохо түсэбтэйбди. Элдэб уулзалгануудта, концертнүүдтэ, творческо хөөрэлдөөнүүд болон вечернүүдтэ театраймнай үүдэн хододоо сэлеэтэй байха. Эдэ бүгэдые эрхилхэ, ябуулха хүсэн манда бии.

Эндэ үни холын алдар суутай болоһон мэдээжэ артистнарайнгаа нэрэ дурдаадш яалайб, харин нэгэ хэды үгөөр залуушуул тухайгаа хэлэхэ дуран хүрэнэ. Эдэмнайл ерээдүй театраймнай бодото эзэд болохо байна ха юм даа. Һүүлэй үедэ манай коллектив Б. Цыбенов, М. Зориктуева. Н. Токуренова, Л. Егорова, А. Нечкина гэхэ мэтэ бэлигтэй залуушуулаар нэмээ. Тэдэнэр В. Халматов, М. Степанова, Д. Дондуков, С. Халтагарова. Ж. Иванов мэтэ дүй дүршэлөөр баян аха нүхэдэй хажууда, тэдэнэй туһаламжаар искусствын орьёл өөдэ дабшажа ябана гээшэ. Тиихэдэ мүнөө зун Ленинградай театральна ГИТИС-эй Буряадай студиие дүүргээд, 14 залуу артистнар ерэхэнь. Тэдэнэй түрүүшын хүдэлмэринүүдтэй (спектакльнууд «Будамшуу», «Чудеса пренебрежения») Буряадаймнай олониитэ үнгэрөөшэ зун танилсаа, яһала һайнаар хүлеэн абаа һэн.

Эдэ нүхэдэй ерэхэдэ, ерэхэ намарһаа театраймнай артистнар гурбан бүлэг боложо илгараад хүдэлхэ, харин «Сэрэмпэл» мэтэ олон зоной хабаадалгатай ехэ зүжэгүүдтэ артистнарнай барандаа наадаха юм ааб даа.

Һүүлэй үедэ бидэ мүн шэнэ авторнуудтай боложо байһандаа баяртай ажалланабди. Рассказ, повестьнуудые бэшэдэг байһан Ц. Галанов, поэт Н. Дамдинов түрүүшынгээ зүжэгүүдые манай театрта табюулаа. Мүнөө Ц. Галановай «Намарай гурбан үдэр» гэһэн зүжэгые бэлдэжэ байнабди. Н. Дамдинов «Доржи Банзаров» гэһэн Буряадай түрүүшын эрдэмтэнэй һүүлшын жэлнүүд тухай драма бэшээ. Тэрэнэй премьерые февраль, март һара багаар бэелүүлхэ түсэбтэйбди. Тиихэдэ залуу драматург Б. Галсановай залуушуулда зорюулһан «Этигэл» гэжэ зүжэг мүнөө харуулжа байнабди. Гадна Буянто Аюшин суута «Сэрэмпэлые» сценэ дээрэ табиба. Иигээд лэ нютагаймнай авторнуудай тоо олон боложо байна. Манай һанахада, эдэ бүгэдэ хадаа театраймнай ерээдүйн урагшатай ажалай тэмдэг гээшэ гэжэ хэлэмээр.

Тиимэһээнь мүнөө үедэ театрайнгаа шэнэ байшанда орохоёо яарахамнай ойлгосотой ёһотой. 1972 ондо театраймнай тогтоһоор 40 жэл гүйсэхэнь гээшэ. Энэ Буряадай искусствын ехэ һайндэрые бидэ шэнэ сценэ дээрэ угтаха хүсэлэнтэйбди. Энэ эрмэлзэлэймнай бэелхын түлөө манай республикын партийна, советскэ органууд, олониитэ туһалха бээзэ гэжэ найдагдана. Юундэб гэхэдэ, Бурдрамын 40 жэл—буряад искусствын һайндэр ха юм!

Ц. БАЛБАРОВ,
театрай директор, Буряадай искусствануудай габьяата ажал ябуулагша.

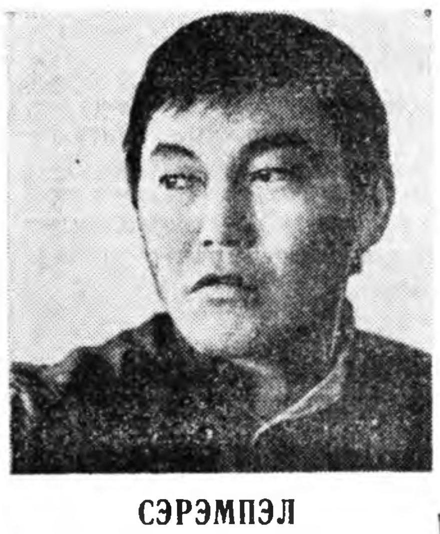
ГОЛ РОЛЬНУУД ТУШААГАА НААДАГШАД ИИГЭЖЭ ХЭЛЭНЭ:

ЯМААХАН

...АССР-эй габьяата артистка С. Халтагарова:

...Би Хоца Намсараевай бүхы ...гүүдтэ наадаһан байнаб. Зо... ...нуудынь тусгаар баян хэлэтэй, ...нуудайнь зан абари онсо өө... ...илгаатай байдаг. Тиимэһээ ...ахада урматай. Би Ямааханай ...до һайнаар наадахые оролдооб.

СЭРЭМПЭЛ

артист Ц. Пурбуев:

— Иимэ рольдо үнинэй наадагдаагүй. Сэрэмпэл намда түрэл арадайм һайхан сэдьхэл, сэсэн ухаан тухай хэлэжэ үгөө. Арадайнгаа зол хубигүй, үгытэй ядуу байдалһаа эрхэ сүлөөтэ мүнөөдэр хүрэтэр ерэһэн замые би Сэрэмпэлэйнгээ хүсөөр туршажа, сэдьхэжэ үзөөб...

ДОЛЖОД

артистка П. Токуренова

— Мүнөө болотор иимэ баян сэдьхэлтэй, хани нүхэртөө халуун дуратай, үнэн сэхэ басаганай рольдо наадаагүй байшооб. Должодни намдаа хэнһээшье үлүүгээр инаг дуран тухай, хани нүхэсэл тухай ойлгуулжа үгөө. Арюухан Должод мүнөөнэй залуушуулай, эжынэрэймнай залуу наһанай образ...

БАДМА

БурАССР-эй габьяата артист С. Рабсалов:

— Баяшуул гээшэ, нээрээшье, юун гэһэн муухай сэдьхэлтэй, харуу хатуу нохойнор байһан юм гээшэб! Хүниие хүн гэжэ сэгнэхэгүй, алта мүнгөөр нэрэ түрэеэшье худалдажархихадаа юумэн гэжэ һанахагүй. ухаан сэдьхэлээрээ хүн бэшэ болошоһон амитад лэ ябаал даа. Бадмын роль һонин.

ГАЛША

БурАССР-эй габьяата артист Ж. Иванов:

— Найртын Галша, бэарһан, зобоһон лэ хүн даа. Хүнэй сэдьхэл хэтэрхы хомхой байхадаа, хүн баяжаха бүреэ хүрөө гэхээ, эдихэ бүреэ садахаа болиходоо эсэсэй эсэстэ тэрэнэйнгээ богоол болодог, үри бэеэшье гамнадаггүй байна.

ГҮНЖЭД

артистка М. Зориктуева:

— Би баһа Должодой рольдо наададагби. Гүнжэд Должод хоёрни намдаа хайратай. Артистка болоһоор 12 рольдо наадааб, теэд Гүнжэд, Должод хоёрой образ намда тусгаар нүлөө үзүүлээ. Илангаяа буряад басаганай зан абари, тэрэнэй сэдьхэл намда ойлгуулжа үгөө. «Сэрэмпэлдэ» наадахадаа түрэл арадайнгаа үндэһэн заншалые хүндэлжэ һурааб...

Х. Н. НАМСАРАЕВ

БурАССР-эй габьяата артист В. Самандуев:

— Зүжэгэй эхилхэ, түгэсэхэ хоёрто залуу артист Б. Цыбенов бидэ хоёр Хоца Намсараев, Цыренжап Сампилов хоёр боложо харагданабди. Омогорхохоор байдаг. Тиигээд Намсараев Сампилов хоёрой хоорондохи хөөрэлдөөн тэдэнэй уран зохёол бүтээлгэ тухай бидэндэ бүри дүтэ ойлгуулна.

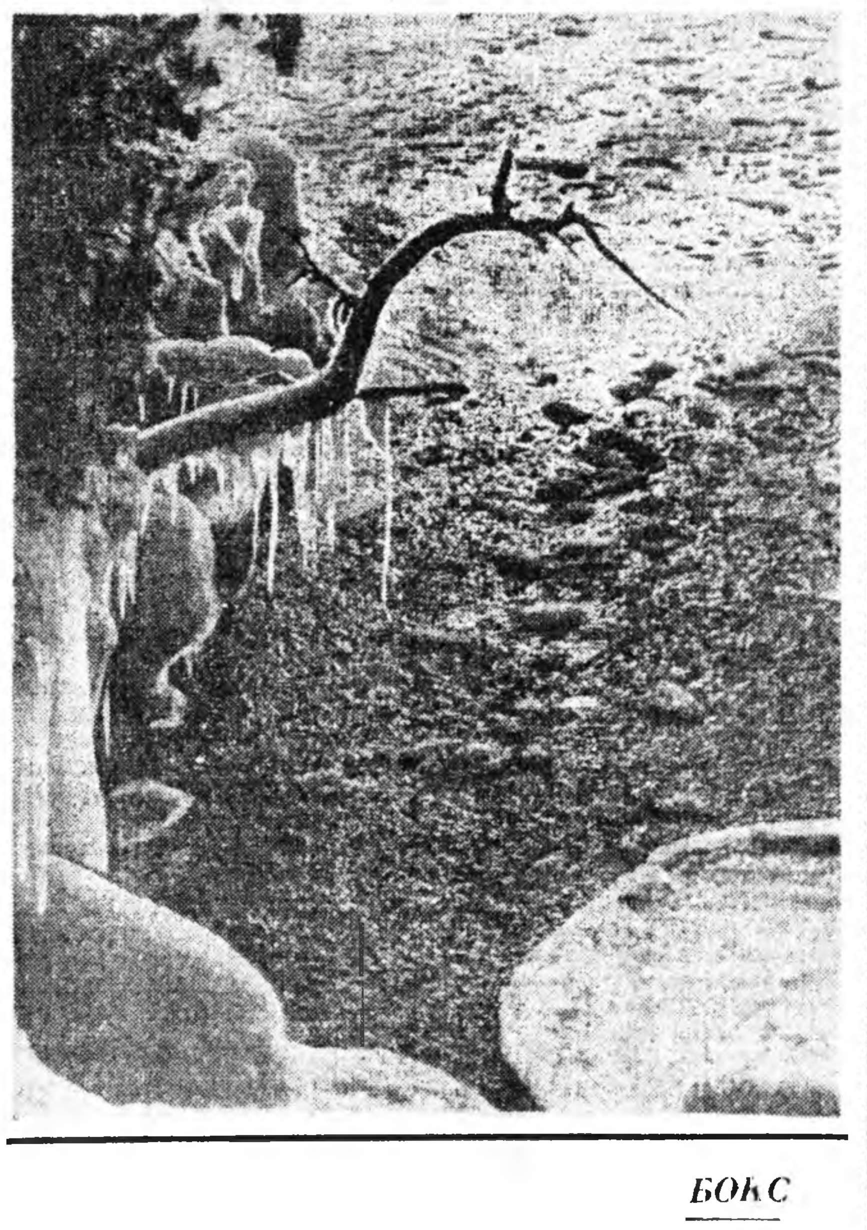
Амаралтын үдэрэй хуудаhан

ҮБЭЛЭЙ СЭНГЭЛИГТЭ

Январь hарын эгсэнэмэ хүйтэн. Үбэлэйнгөө амаралтые hурагшад зүбөөр үнгэргэбэ. Санаар hолжорхо, үргэн тала дайдаар урилдаха, конькигаар халтирха дуратайшуул олон байгаа.

Тиигэбэшье городоймнай елүүрнүүд бүхы hурагшанарые багтаагагүй. Тиимэhээ тэдэнэр hургуулиингаа хажууда елүүр хэнэ. Жэшээнь, 33-хи, 44-хи hургуулиинхид Сэлэнгэ мүрэндэ ойро байдаг. Тиимэ hэн тула елүүрөө саhанhаань сэбэрлээд, хоккей наадажа, конькигаар урилдажа сагаа үнгэргэнэ. Сэхьень хэлэхэдэ, аляа хүхюу үхибүүд үбэлэй сэлмэг агаарта сэнгэжэ, хүсэ шадал нэмэжэ, хоёрдохи хахад жэлэйнгээ hуралсалда шуналтайгаар ороходнь лабтай.

В. ХАМАГАНОВ.
Улаан-Үдэ хото.

Үбэлэй дуhалнууд.
П. ЯХНОВЕЦКИЙН фотоэтюд.

ТААБАРИИН ХАРЮУ

Үнгэрhэн жэлэй декабриин 22-ой амаралтын үдэрэй хуудаhанда багашуулда зорюулагдаhан тоо бодолгын шэнжэтэй дүрбэн таабари толилогдоо hэн.

Тэрэнhээ хойшо манай редакцида hурагшадhаа хэдэн бэшэг абтаа. Тэдэ таабаринуудые тайлбарилха гэжэ оролдоhондоь баясхалан хүргэе.

Таабаринууд тушаа туд тудтань хэлэхэ болоо haa, иимэ:

1. Зураатай байhан **табан хушуунай түхэлтэй геометрическэ фигура дотор хэдэн треугольник бинб** гэhэн асуудалда хэншье зүб харюу үгэбэгүй. Зүгөөр Хэжэнгын аймагай Дээдэ Хэжэнгын дунда hургуулиин 7-дохи классай hурагша Дамдин-Доржо Ямпилов нилээд дүтэ ошоо. Тэрэ фигура соо 35 треугольник бии юм. Харин Дамдин-Доржо 34 болгоо. Һайн гээшэ!

2. **Шоно, ямаа, капуста гурбые уhанай саада бэедэ** хэниинь хэндэшье ама хүргүүлэнгүй зөөхэ ябадалые дээрэ хэлэгдэhэн hургуулиин hурагшад Дамдин-Доржо Ямпилов, Долгор Дагбаева (3-дахи классай hурагша), Бэшүүрэй аймагай Харланай 8 жэлэй hургуулиин hурагша Туя Жигжитова, Хэжэнгын аймагай Дунда Худанай hургуулиин 7-дохи классай hурагша Дашанима Дашацыренов гэгшэд тон зүбөөр шиидхэбэ.

Тэдэнэр хайшан гээд тэдэнние зөөбэб?

Нэн түрүүн ямаагаа гаргажархёод, hөөргөө ерэжэ, шоноёо абаашаба. Тэндэhээ ямаагаа hөөргэнь асаржа, энэ бэедэ орхёод, капустаа hаллаба. Дахин бусахадаа хооhоор ерэжэ, ямаагаа абажа гараhан байха. Ихэдээл бултандаа бүрин бүтэн зөөгдэбэ бшуу.

3. **Гурбан зуруулые дүрбэ яажа болгохоб** гэhэн даабарине Дамдин-Доржо баhа зүбөөр шиидхэбэ.

Тэрэ гурбан зуруулые римскэ тоо болгон табиhаниинь дүрбэ тоо болошоол.

4. **Эсэгынгээ 31-тэй байхада, найматай байhан хүбүүн мүнөө хэдытэй болоhыень** мүн лэ Дамдин-Доржо Ямпилов, Долгор Дагбаева, Дашанима Дашацыренов гурбан лэ баhа зүб таабал даа.

Шиидхэбэринь иимэрхүү. Эсэгэ хүбүүн хоёрой наhанай алгасаань 23 жэл болоно. Ихэдээ мүнөө энэ хүбүүн 23 наhатай, харин эсэгэнь 46-ай болоно бэзэ.

Иимэл даа, эдэ таабаринуудай тайлбари.

* * *

Мүн тэрэ номерой 4-дэхи хуудаhанда **«Мингай, мингай миралзаад...»** гэhэн гаршаг доро Ханда хүгшэнэй Дарима ба Доржо ашануудтаяа таабари хэлсэhэн тухай hонин хөөрөөн үгтөө hэн. Тэдэ гурбан олон таабаряа уншагшадта дурадхаад туршаа.

Эдэ таабаринуудта даб дээрэ харюу үсөөн абтаа. Ахын аймагай Орлигой дунда hургуулиин 8-дахи классай hурагша Доржо Унжуев, Яруунын аймагай Үльдэргын дунда hургуулиин 6-дахи классай hурагша Цырен-Дари Чимитова гэгшэд таагаад туршаhан байна. Зүгөөр олыень таажа шадабагүй. Бүхэл байшоо хаш.

Эдэ таабаринуудай мартагдахагүйнь тулада харюуень тунхаглая:

1. Доржынхи — **умывальник.**

П. Ханда хүгшэнэйхи: 1. **Шара шубуун. 2. Зүрхэн. 3. Һэеы гэрэй үүдэн. 4. Хабарай хара зэрэлгээн. 5. Һалхилха, ой модон шууяха. 6. Һүүдэр. 7. Шоргоолзон. 8. Турлааг. 9. Һүнэй бидон. 10. Үхэрэй эбэр.**

Нютаг нютагай түүхэhээ

ШОНЫН ХҮНДЫН ШЭНЭ НЭРЭ

Шонын Хүнды... Энэ хадаа эгсэ хоёр хабсагайн хоорондуур гулдиран ороhон нарнихан ута хүнды бэлэй. Эхеэрээ шулуун хабсагайнуудай магнай хүрэтэр жүдхэн гараhан гүн ехэ ой модоор бүрхөөгдэнхэй аад, тээ доошоо болоходоо ута хүндынгөө хахадта хүрэтэр ошоод, алад саашаа голдоо түласа, халзан хүнэй мэнсэгэр толгой мэтэ, нюсэгэн болошодог hэн. Энээхэн, үни хада ой модоор хушуулха аад мартагдашаhан, альганай зэргэ гэмээр талмай дээрэнь дүшөөд гаран үрхэтэ айлнууд минии мэдэхын оршодог юм.

Үбэлэй хагсуугай үреэ бордоhоор шуухиран ерэжэ, үни урда сагта баригдаhан налшагархан модон гэрнүүдэймнай хаяа туласа бамбагар саhа шэдэжэрхихэдэнь, айлhаа айлда үхэрэй субаса дахажа хүрэдэг hэмди. Тиихэдэ паровозой бүдэхи абяан аяар гурбан хадын саанаhаа, үдэшэ үглөөнэй тунгалаг агаар дахан, Шонын Хүнды руу буугша бэлэй. Хааяахан тэнгэри тулама дээгүүр түргэн самолёдой нарихан сагаан утаhа hубин үнгэрэн ошохые баhашье гоёшоон харагша hэмди.

Иимэ нютагта хүлдэ орожо, арба гаратараа байгаа hэм. Теэд тээсгэн hаяхан дахин тиишэ ошоходомни...

Эндэ Жаргал үбгэн тухай хэлээгүйдэ аргагүй байна.

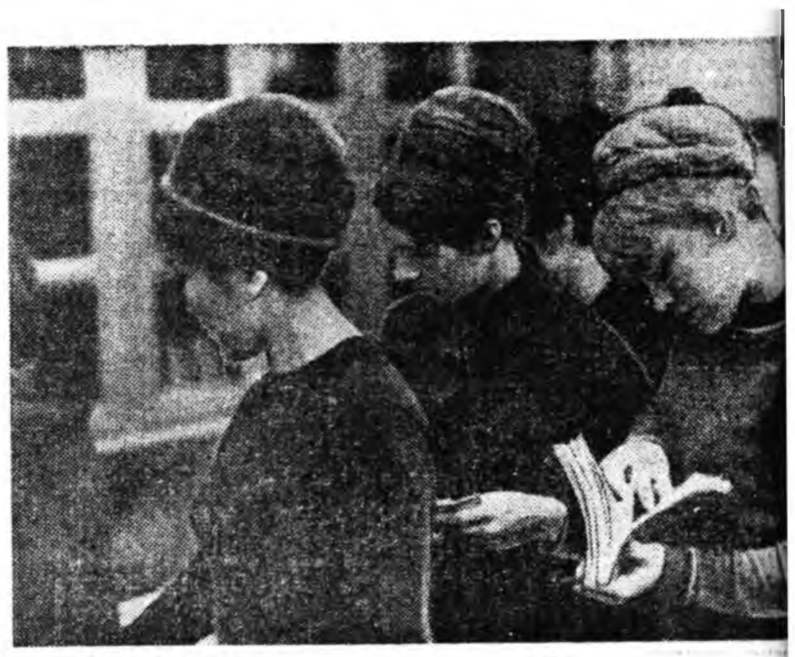
...Тэрэ үбгэн манай багадьная юhэтэй ябаа. Тиибэшье хоёр аматаяа үргэлөөд, хааяахан Хүндынгөө эхин гарагша бэлэй. Аншье алажа бираагүй haa, хабсагайн оройhоо элдэб үнгын шулуу хармаанлаад буудаг hэн. «Шүдхэрөө бэдэржэ хээрын шулуу суглуулдаг юм. Ингэжэ ябаhаар үмхи яhаяа бута унаха байха!» — гэжэ байгаад зарим нэгэн шоошье үзэхэ.

Нэгэтэ хабар Шонымнай Хүндыдэ hахал hамбайда дарагдашаhанород хүн ерэбэ.

Тэрэ дороо шонын хүндынхид айлшанаа тойрошоо hэн ааб даа. Харин Жаргал бии болобо. Тэрэ хүмнай хэды үгэ андалдаhанай hүүлээр: «Би энэ нютагтатнай хэрэгээр ерэhэн хүм. Өөрөө геолог гээшэб» — гэбэ. Тиихэдэнь Жаргал үбгэн гэртээ гүйжэ ошоод тэрэ суглуулдаг шулуунуудаа асараа hэн. Тэдэнэй юуншье гэжэ хөөрэлдэhые мүнөө hанагшагүйб.

...Тиигээд лэ түмэр харгын станци дээрэ буугаад, Шонын Хүнды ошохо унаа бэдэржэ байбаб. Нэгэ машинын ерэжэ тогтоходо: «Хайшалхабта?» — гэбэб. «Жаргалай Хүнды гараха», — гэжэ тэрэ нүхэрни нам руу харанашьегүй харюусаба. Үрмаа хухаран саашаа ошохоо забдатарни хойноhоомни: «Та хайшалнат?» — гэhэн абяан дуулдаба. «Шонын Хүнды...», — гэжэ эрьелдэн хэлэбэб. Тиигээ haa наашаа hуугты, — гэбэ жолоошон. — Шонынтнай хүнды Жаргал үбгэжөөлэй нэрэ абаhан юм. Мэдэхэгүй байбалтайт? Тэндэмнай багахан город бодожо байгаа юм». Ингэжэ дуулахадаа, би Жаргал үбгэжөөлэй үнгэтэ шулуунуудые суглуулдагые, тэрэ нэгэ геолог хүнэй ерэhые дахин hанаа hэм.

Д. ДЫЛГЫРОВ.
Ага.

Библиотекэ соо. Ф. СОРОКИНОЙ ф...

ХҮРШЭНЭРЭЙ ҺОНИН

ХҮГЖЭМЭЙ ГОРОД

«Эрхүүгэй филармониин концертын зал. Карэн Хачатурян, хоёрдохи симфонинь. Эрхүүдэ түрүүшынхеэ гүйсэдхэгдэхэнь» гээд соносхогдоно. Зал соо суглаhашад онсо шэнжэтэй hонирхолтой зохёол шагнаhан байна.

Харьковска консерватори дүүргэhэн бэлигтэй хүгжэмшэ дирижер Виктор Барсов гурбан жэлэй саада тээ Эрхүүгэй симфоническа оркестрые толгойлжо ороhон юм. Классигуудай зохёолнуудта ехэ hаналаа табихаhаа гадна, энэ хүн совет композиторнуудай зохёолдо ехэ анхаралаа хандуулдаг.

Ленинградай композитор, Дмитрий Шостаковичой шаби Герман Окуневой симфони гүйсэдхэжэ, түрүүшын амжалта туйлаа hэн. Удаань Я. Вайсбургын симфони мүн лэ амжалта асарба.

Эрхүүдэ болоhон Ленинградай хүгжэмэй декадын үедэ С. Слонимский, Б. Тищенко, М. Матвеев, А. Боярских гэгшэдэй шэнэ шэнэ зохёолнууд зэдэлээ бэлэй.

Композитор Александр Флярковскиин «Сасуутан» гэжэ симфони гүйсэдхэгдөө. «Хиросимын басаган» гэжэ Назым Хикмедэй үгэдэ композитор И. Бершадскиин бэшэhэн оратори эрхүүгэйхиниинь мүн лэ hонирхуулhан байна.

«Эрхүүдэ түрүүшынхеэ гүйсэдхэгдэнэ» гээд лэ хоёо ... холнууд байдаг болонхой.

Эрхүүгэй оркестртэй ... өлитэ ехэ гүйсэдхэгшэд ... менталистнууд: Павел Сер...ков, Игорь Безродный, Дм... Башкиров, мүн хилын са... хүгжэмшэд наададаг юм.

Филармониин симфони... оркестр гансахан лэ конц... залаараа хизаарладагүй, ... Ангарск, Братск, Академго... болон бусад газараар аянша... hүүлэй жэлнүүдтэ энэ ор... Красноярск, Шэтэ, Улаан... Челябинск, Магнитогорск ... дуудаар ябаhан байна.

Эрхүүгэйхид ГДР-эй ... Маркс-Штадай симфоническа ... кестртэй холбоо барисаатай ... лонхой. Тэндэхи дирижер Г. ... уэр үнгэрэгшэ жэлдэ Эрх... хүгжэмшэдтэй хүдэлөө. Тии... хэдэнь Виктор Барсов ... Маркс-Штадта хэдэн кон... нүүдтэ дирижер байгаа. Энэ ... лэ эдэ хоёр коллектив ай... сахаар хэлсээ.

Энэ жэлэй январь соо ком... тор Арам Хачатурян Эрхүү ... юм. Эндэ авторска концерт... лохо.

Сергей ПРОХОРО...
(АПН...)

АГИТПОЕЗД БУСАБА

Түмэр замай Улаан-Үдын отделениин райпрофсож агитпоезд эмхидхэжэ, үнгэрэгшэ жэлэй декабрь hарын эсэс багаар хүдөө нютагуудта гараhан байна.

Энэ агитпоезд 4 вагонhоо бүридэhэн байгаа. Нэгэдэхинь медицинскэ вагон, хоёрдохинь вагон-лавка, гурбадахинь — вагон-клуб, дүрбэдэхинь агитпоездын хүдэлмэрилэгшэдэй байрын вагон. Хамтадаа 20 хүн эндэ ябаба.

Түмэр замай станцинууд шадарай колхоз, совхозуудай, түмэр харгын станцинуудай хүдэлмэрилэгшэдые агитпоездынхид хангаhан байна. Улаан-Үдэhөө гараад Сэлэн-Дүүмэ станци хүрэтэр эдэнэр аяншалаа. Тиигэхэдээ Сэлэнгын совхоз, Ленинэй, Кировэй нэрэмжэтэ, Улаан Оронго, «8-ое Марта», Калининай нэрэмжэтэ колхозуудаар ябаhан, түмэр замай станцинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаhан байна. 7—8 хоног соо ябахадаа агитпоездынхид уласхоорондын байдалаар 13 лекци уншаhан, 14 концерт харуулhан байна. Мүн медицинын хүдэлмэрилэгшэд (3 врач, 2 медсестра) элүүрые хамгаалгын темээр хөөрэлдөө хэhэн, хүнүүдые үзэhэн, аргалhан байна. Түмэр замай станци бүхэндэ кинокартина, киножурналнуудые харуулаа. Жэшээнь, «Ленин в октябре» гэжэ кино, «Хилын саанахи hонинууд», «Хүдөө ажахын hонинууд» гэхэ мэтын киножурналнууд харуулагдаа.

Агитпоездын гэшүүд ажалшадта лекци уншаха, культурна талаар хангаха, медицинын туhаламжа хүргэхэ, аргалхаhаа гадна, хүдөөгэй ажалшадта ном, журнал, эм дом, эдеэ хоолой, эд бараанай зүйлнүүдые худалдадаг байба. 400 түхэригэй эм дом, 100 түхэригэй ном, хэдэн мянган түхэригэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйл худалдаа.

Манай поездын аяншалгые хүдөөгэй ажалшад яhала hайнаар угтаhан байна. Энэ аяншалгые өөhэдөөшье hайн дээрэ тоолообди. Эдэбхитэй оролдосотойгоор хүдэлhэн агитпоездынгоо 10 гэшүүдэй ажал хэрэг тэмдэглэн, райпрофсож 10-10 түхэригэй шан үгэбэ.

Н. НЕКРАСОВА,
райпрофсожой инструктор.

АЗАТАЙ БИЛЕТ

1968 оной декабриин 19-дэ Чехословакиин ниислэл — Прагада журналистнуудай hанал нэгэдэлгын уласхоорондын шүүбэритэ лотерей наадагдажа, СССР-эй болон социалис оронуудай журналистнуудай дунда тараагдаhан билетүүд шалгагдажа эхилээ.

Энэ лотерейн билетдэ олон шүүбэринүүд, тэрэ тоодо «Волга», «Москвич», «Шкода», «Вартбург», «Трабант» гэжэ хүнгэн машинанууд, аяншалгын путевконууд, фото болон кинокамеранууд, мүн бусад элдэб зүйлэй эд бараан шүүбэридэ табигдахаар хараалагдаhан юм. Тиин hаяшаг Түнхэнэй аймагай «Саян» газетын хүдэлмэрилэгшэ Н. Намсараев аза талаантан билет абаhан байжа, импортнэ дулаан хүнжэл шүүгээ.

Л. ТАПХАЕВ.

АЯНШАЛАГШАДАЙ АША ТУҺАДА

Эрхүүгэй аэропортдо ниишэ тиишэ ошоhон хүнүүд удаан саг соо hаатадаг байгаа. Энэ дутагдалые яажа усадхахаб гэhэн асуудалда Эрхүүгэй нэгэдэмэл авиаподразделениин партийна комитедэй секретарь нүхэр Привалов иигэжэ харюусаба:

Улаан-Үдэhөө Москва ниидэгшэд Эрхүү дээрэhээ 58-дахи рейсдэ — 8 хүн, 60-дахида — 30 хүн, 62-дохидо — 15 хүн hууха болонхой.

Городой агентстводэ Ул... Үдэ ошохо самолёт бү... 40-hөө олон билет худалдаг... болинхой. Бэшэниинь ондоо... hээ ниидэжэ ерэгшэдтэ аэр... дээрэ худалдагдаха болоо.

Самолёдто hууха талонгүй... холоhоо ниидэгшэдые само... эльгээхэеэ болёо. 5 наhа хү... үхибүүдтэй холоhоо ниис... ябаhан хүнүүдтэ үхибүүдэй ... хай таhаг соо билет үгэхэ бо... хой.

БОКС

ХОЁРДОХИ ҮДЭР

Уржа үдэшэлэн Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй Культурын ордондо боксоор Алас-Дурна зүгэй түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн мүрысөөн үргэлжэлүүлэгдээ. Энэ үдэшэлэн түрүүшын үдэр мүрысөөндэ хабаадалсаагүй 38 боксер рингдэ гаража, хоорондоо түрүү hуурийн түлөө тулалдаа. Тиигэжэ манайда айлшаар ерэhэн Хабаровска, Приморийн хизаарнуудай, Яхадай АССР-эй, мүн манай республикын спортсменүүд бусадтаа орходоо hайн бэлэдхэлтэй байhанаа харуулаа. Дурсагдагша командануудhаа таба табан боксер рингдэ гараа. Хабаровска хизаарай боксернууд илангаяа hайнаар, шадамар бэрхэ байhаараа бусадhаа шалгаржа, хоёрдохи үдэртөө дүрбэн боксерынь шүүгээ. Жэшээнь, 54—57 килограмм шэгнүүртэй спортын мастерта кандидат Калмыков Сахалинhаа ерэhэн спортсмен Сидоренкые нэгэдэхи, хоёрдохи раундын туршада нокдаунда оруулжа шүүгээ. Мүн нүгөөдэ спортсмен — спортын мастер Неделяев (60—63,5 килограммай шэгнүүртэн) Магаданай боксер Плотниковые торгоонгүй шүүжэ, командадаа шухала очко асарна. Зонын спортсменүүдэй дунда мэдээжэ болоhон спортын мастер Якимчук (Хабаровск, 63,5—67 килограмм) энэ үдэшэлэн Кузьминтай (Магадан) тулалдахадаа, тэрэнээ баhал нокдаунда оруулжа, хоёрдохи раундын туршада наадаяа түгэсхэнэ. Яхадай АССР-hээ ерэhэн спортын мастер Юрий Федоров (48—51 килограмм), Василий Иванов (63,5—67 килограмм), спортын мастерта кандидат Леонид Дергачев (хүндэ бэетэй) гэгшэд тулалдаhан спортсменүүдээ бэлэхэнээр шүүhэн байна.

Манай республикын спортсменүүдhээ табан боксер рингдэ гараха байгаа. Зүгөөр энэ үдэшэлэн Валерий Түрлай мүрысөөндөө ерээгүй байжа, командаяа гэдэргэнь татаба. Нүгөөдэ боксернууд хэр зэргэ тулалдааб гэхэдэ, спортын мастерта кандидат Бато Нимаевhаа бэшэниинь, очкогоороо диилэжэ гараа. Бато Нимаев Магаданай спортсмен Виктор Боровин гэгшые диилэhэн байна. 71—75 килограммай шэгнүүртэн сооhоо шалгаржа, үнгэрэгшэ жэлдэ Россин Федерациин чемпион болоhон Агбан Жамбалов боксдо дуратайшуулай этигэл найдабарида хүрэжэ тулалдаагүй. Энээнтэй тулалдахаар рингдэ гараhан спортын мастерта кандидат Борис Степаненко (Хабаровск) тулалдаанай эхилэн сасуу нюдэ нюургүй Агбанай урдаhаа добтолжо ороно. Тиигэжэ ябаhаар Агбанай шанга добтолгодо орожо, нокдаунда hуушаба. Удабашьегүй алдаhан очкогоо бусааха добтолhон Борис Агбанай урдаhаа бад гэмэ харюу үгэжэрхибэ... Нокдаун. Агбан хүлеэгдээгүйхэн шанга нокдаунда ороно. Талаан болоходоо, гонг болобо. Гурбадахи раундын дүн гаргахада, манай боксер арай шамай очкогоороо диилэhэн байна.

Зонын ехэ мүрысөөн үсэгэлдэр, мүнөөдэр үргэлжэлүүлэгдэбэ. Буряадай оперо, баледэй театрhаа түгэсхэлэй тулалдаан мүнөө үдэшэлэн телевизороор дамжуулагдаха болонхой.

Т. БАДМАИН.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО — ХИЛЫН СААНАҺАА

МНР-эй уран зохёолшодой организациин 40 жэлэй ойе hайндэрлэлгэ

УЛААН-БААТАР. ТАСС-ай корреспондент Ч. Намжилов иигэжэ дамжуулна:

МНР-эй уран зохёолшодой организациин 40 жэлэй ойе hайндэрлэхын тулада эндэ ерэhэн хариин айлшадтай, уншагшадтай, олониитын түлөөлэгшэдтэй Монголой литераторнуудай уулзалга Наукануудай академиин заседаниинуудай зал соо январиин 10-да болоо. «Соёл культурын түрүү хүдэлмэрилэгшэ», Арадай гэгээрэлэй эрхим хүдэлмэрилэгшэ» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдтэ литературын олон ажал ябуулагшад хүртөө.

А. М. Горькиин, В. В. Маяковскиин М. А. Шолоховой, бусад элитэ ехэ совет литераторнуудай хэлэhэн үгэнүүдэй бэшэгдэhэн пленконуудые — дурасхаалта бэлэгые монгол ханинартаа совет уран зохёолшодой делегациин гэшүүн поэт Г. Регистан дамжуулан үгөө. Гайхамшагта ойтойнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ Д. Жалсараев монгол ханинараа халуунаар амаршалаа.

1968 ондо бэшэгдэhэн уран hайханай эрхим зохёолнуудай түлөө шагналнууд уран зохёолшодто суглаан дээрэ барюулагдаа.

ОАР-ай Национальна суглаанай hунгалтын дүнгүүд

КАИР. (ТАСС). ОАР-ай Национальна суглаанда январиин 8-да болоhон hунгалтын эсэсэй дүнгүүдые ОАР-ай Дотоодын хэрэгүүдэй министерство январиин 9-эй үдэшэ орой болоhон хойно тунхаглаа.

Энэ мэдээнэй ёhoop, Араб социалис холбооной дэбжүүлhэн 319 тусхайта кандидат, бэеэ даагаад ябуулга хэдэг АСС-эй 11 гэшүүн hунгагдаhан байна. 20 депутадай hунгагдаха ёhотой арбан hунгуулиин округто январиин 13-да нэмэлтэ hунгалта хэгдэхэ байна. Эдэ hунгуулиин округуудта hунгагдахаар зүбшөөлөө үгэhэн кандидадууд шухала болохо эгээн лэ доодо захын дуу абажа шадаагүй.

ОАР-ай Национальна суглаанда hунгагдагшадай тоодо АСС-эй дээдэ гүйсэдхэхэ комитедэй 3 гэшүүн, 10 министр, АСС-эй ЦК-гай 7 гэшүүн, АСС-эй провинцинуудай организацинуудай 6 секретарь, ОАР-ай гүрэнэй ба ниитын бусад элитэ ажал ябуулагшад оролсоно.

Гүрэнэй департаментын түлөөлэгшын мэдээсэл

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-да үнгэргэгдэhэн hүүлшын ядерна туршалгануудай радиоактивна үнэhэ шандаруунуудай уналга тухай мэдээсэлнүүдые гүрэнэй департамент январиин 9-дэ мэдээсэв. Ядерна хүсэ амгалан ёhoop хэрэглэхэ программын ёhoop хэгдэhэн эдэ туршалгануудай үедэ «hэргылэлгын онсо хэмжээнүүд абтаhан байгаа» гээд гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Макклоски мэдүүлээ.

Радиоактивна үүлэн Канадын газар дээгүүр дэлгэрhэн байгаа. Гэбэшье Канадын зүгhөө буруушаалга абтаагүй гээд гүрэнэй департаментын тусхайта хүнүүд мэдээсээ.

ДРВ-е Швеци мэдэрбэ

СТОКГОЛЬМ. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикые дипломатическа ёhoop мэдэрхэ тухай шиидхэбэри Швециин правительство өөрынгөө январиин 10-ай заседани дээрэ баталан абаа.

Швециин ба Вьетнамай Демократическа Республикын хоорондо дипломатическа харилсаа тогтоохые дурадхаhан телеграммые ДРВ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Нгуен Зуй Чиньдэ Швециин Гадаадын хэрэгүүдэй министр Т. Нильссон эльгээгээ гээд Швециин телеграфна бюро мэдээсэнэ.

Перугэй ажалшадай бүгэдэ ниитын конфедерациин хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн

ЛИМЭ. (ТАСС). Юумэнэй сэнгэй хүндэрэлгэдэ эсэргүүсэн, салин хүлhэ дээшэлүүлхын, демократическа сүлөө болон национальна бүрин эрхые хамгаалхын түлөө тэмсэхэ уряатайгаар Перугэй ажалшадай бүгэдэ ниитын конференциин хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн эндэ болоо.

Оронииие дээрмэдэжэ байhан Американ монополинуудые, тусхайлбал «Интернэшнл петролеум компании» болон «Серро Де Паско Коппер корпорейшнын» гаргаха шухала гэжэ зүблөөндэ хабаадагшад hанамжаяа хэлэhэн байна.

Ажабайдалай бүхы hалбаринуудта Советскэ Союзай туйлаhан ехэ амжалтанууд ба дэлхэйн ажалшадтай совет арадай улам ехээр талархадаг болоно байhан тухай бүгэдэ ниитын конфедерациин генеральна секретарь Исидоро Гамарра үгэдөө хэлээ.

Юумэнэй сэн хүндэрнэ

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Тусхайта мэдээнэй ёhoop, 1968 ондо Аргентинэдэ ажамидаран hууxын тулада шухала болодог эд бараанай сэн 9,6 процентээр нэмээ. Эдеэ хоолой продуктнуудай сэн 15,9 процентээр ехэ болоhон байна.

Мүнгэнэй сэн 40 процентээр хороо гээд Аргентинын профсоюзууд мэдээсэнэ.

Канадын премь... министрэй мэдүү...

ЛОНДОН. (ТАСС). НАТО бү... hөө Канада гаража шадаха га... гохоор Канадын премьер-м... Трюдо Лондондо январиин 9-... хэлээ. Болзоргүй саг соо НА... гэшүүн байха гэhэн найдуул... нада үгөөгүй гээд тэрэ мэдү...

Хойто Атлантическа бүлэ... Канадын гаража болохо байhан ... hанамжануудые hүүлшын не... турша соо Канадын правител... толгойлогшо хоёр дахин хэлэба... на. Нацинуудай нэгэдэлэй ор... премьер-министрнүүдэй конф... мүнөө Лондондо боложо ба... Энэ конференци дээрэ НАТО-... надын хамаадалга тухай ас... гол асуудал болгон хэлсэгдэ... нютагай хэблэл заана. Өөрын... раа бодолые хубилгахынь ... Трюдодо Англиин правите... баалалта хөө гээд газетэнүү... дэглэнэ.

ФКП-гэй гэшүүд олон болоно

ПАРИЖ. (ТАСС). Франциин ... мунис партиин гэшүүдэй то... бөложол байhаар. Буш-Дю-Ро... департаментда партийна биле... hэлгэхэ талаар үнгэргэгдэhэн ... ниин үедэ партида 270 шэнэ г... абтаа, 6 эхин парторганизаци... гуулагдаа гээд «Юманите» ... мэдээсэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Хүдэлмэришэнэй хүгжэлтэ» гэhэн түрүү бэшэг. Информацинууд.

Хоёрдохи хуудаhанда: Түрэл орон доторнаа. Партийна хроника.

Гурбадахи хуудаhанда: «Бүгэдэ арадай Ленинскэ музей» гэhэн гаршаг доро материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: нютаг нютагай hонин.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

13 часhаа 17 час хүрэтэр Москваhаа дамжуулга. 13.05 минутаhаа спорт. 15 часhаа хүгжэмтэ киоск. 15.30 минутаhаа «Праздник знаний» гэhэн үхибүүдтэ зорюулагдаhан дамжуулга. 16. 30 минутаhаа «Елка в Лужниках» гэhэн үхибүүдтэ зорюулагдаhан дамжуулга.

17 часhаа «Хроника пикирующего бомбардировщика» гэhэн уран hайханай фильм. 18.30 минутаhаа концерт. 19 часhаа боксоор Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн мүрысөөнэй түгэсхэлэй наадан харуулагдаха. 21. 30 минутаhаа концерт. 22 часhаа 24 час хүрэтэр Москваhаа дамжуулга. 22 часhаа бүмбэгэтэй хоккей наадалгаар СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн мүрысөөн харуулагдаха. Эндэ «Динамо» (Москва), СКА (Свердловск) командануд наадаха. 22.50 минутаhаа мүльhэн дээрэ hолжоролгоор СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн мүрысөөн.

Редакторай орло...
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-5... приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-7... отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-3... 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности ... строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-5... культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, ин... формации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машин... бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Со... те Министров БурАССР.

Н-03331. Зак. № 38.